

ROZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F390111

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. április

A Golgotán át a feltámadás allelujás öröme felé

Aki megtanulja, hogy a teremtés csodája a „Szent” Isten szeretetének ajándéka - és nem röstelli ki is mondani: Szent vagy... Szent vagy, és képes megvallani testvéreivel közösen -, annak lelkében új felismerések születnek. Felfedez valamit, ami nem hagyja nyugodni, míg a Szent Isten megismerésének útját végig nem járja. Ha Isten útját elhagyva más útra tér, megtapasztalja a szeretetnélküliség nyomorúságát. Az ember nem érzi jól magát ebben az állapotban.

A feltámadás liturgiájában, a húsvéti örömeinkben ezt énekeljük: - „Ó kimondhatatlan szeretet és jószág, hogy a szolgát megmentsed, Fiadat sem kímélted érte, lám mennyire szükséges volt Ádám vétke, hogy Krisztus legyen világosságunk díja. Ó szerencsés vétek, hogy ilyen hatalmas és fölséges Megváltót kívánt és érdemelt.”

Igen, Ádámig kell visszatapogatni a múltba, hogy a kereszthalál és feltámadás titka feltárja előttünk az értelmes jövőt, a megváltott ember életútját.

Az ünnep öröme olyan, mint a sivatagban járó vándor öröme, ki oázisra talál, friss vízzel oltja szomját és a fák gyümölcsiből megerősíti fáradt tagjait. Új erőre kap, s indulhat az ő útján tovább. És biztos benne, hogy rátalál a következő oázisra is. Ha az ünnepet komolyan vesszük és a magunk számára fontosnak ítéljük, akkor értjük majd meg.

Jókai Anna idézi egyik alkalommal Pascal szavait: „Az embereknek a nagy kérdések iránt gyakran nincs érzékük, - a kis jelentéktelen dolgokat pedig túlértékelik, pedig ezek hamar elmúlnak”.

Az ünnepeknek az is hivatásuk, hogy a nagy kérdések elé állítson minket, e kérdésekre rányissa vakszi szemünket, s az Úr szavának századokat átívelő tanítása, mint zengő hangzúgás, válaszokat adjon.

Ez a válasz, ez a felelet rávilágít a húsvét üzenete által a mi emberi létünknek értelmére és emberi méltóságunk nagyságára.

Matthias Grünewald: Feltámadás. Részlet az Isenheimi oltárról 1512-16

Az Úr az ember teremtésekor így vezeti be létezésünk ösmintáját: - „Teremtünk embert saját képünkre és hasonlatosságunkra.” Ez az emberi méltóság gyökere.

A „felix culpa” - a „szerencsés vétek”, amiről énekelünk a húsvéti örömeinkben éppen az, amiért a mi Urunk emberré lett, végigjárta a kereszutat, meghalt áldozatként a kereszten.

A hitetlenség gúnyval állta körül, de Ő a hét első napján élve megjelent tanítványai előtt, feltámadott.

Ezért a mi önazonosságunk, emberi méltóságunk, önmagunkra találásunk ünnepe a húsvét, és ezt az örömet adjuk át a fáradt testvéreknek körmenetünk allelujás ünneplésében. Gyertyalángok lobbanak az éjszakában, harangok zúgnak, mindnyájunkat eltölt az Úrra találás öröme: Föltámadt Krisztus! Alleluja. Hála legyen az Istennek!

Ugyanakkor az ember felismeri méltatlanságát, a világ tisztátalanságát, mert nem az Istentől kapott méltóságának útját járja... Körülnéz a világban s önmagának tiszta képe után kezd vágyakozni, Jézust szomjazó, vágyó szólíngatásainkra csendes szavával válaszol: - „Jöjjetek, örök életet adó igéim vannak”. - „Aki eszi az én testemet, örökké él” - mondta Kafarnaumban, s mily dicső pillanat, mikor kenyérbe változott önmagát adja apostolainak, s parancsolja: - „Ezt tegyétek az én emlékezetemre!”

Van okunk örülni, mert van húsvétünk. Van okunk örülni, mert tőle nyerjük igazzá vált önazonosságunkat, Isten képre teremtve nyerjük emberi méltóságunkat, és megváltottságunkat.

Az öröm himnusza zúg a tavasz ébredésében, és zúg a mi öröme talált szívünkben.

Réthy István

A Feltámadt Jézus Krisztus örömeivel és dicsőségével kíván Szerkesztőségünk minden Kedves Olvasónak áldott Húsvétot.

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület 2004. március 25-i ülésén

Új emelt szintű ellátást nyújtó Idősek Otthona építésére közbeszerzési pályázat került jóváhagyásra. Terveink szerint 1 év múlva újabb 50 fő elhelyezésére lesz lehetőség 30 szobában Gyomán a Mirhóhát u 8 sz. alatt. Tizennégy szoba a földszinten, 16 szoba az emeleten lesz. Elfogadta a testület az egyszeri beköltözési hozzájárulás összegét, és ehhez kapcsolódó jó néhány gyakorlati tudnivalókat. A lakrészek 20, illetve 27-28 négyzetméteresek lesznek.

Az egyszeri beköltözési díjak, Ft/fő

	Most épülő
Egy ágyas teakonyhás lakrész földszint	1,800.000-
Egy ágyas teakonyhás lakrész emelet	1,700.000-
Két ágyas teakonyha nélküli lakrész földszint	950.000-
Két ágyas teakonyha nélküli lakrész emeleten	900.000-
Két ágyas teakonyhás lakrész földszint	1,100.000-
Két ágyas teakonyhás lakrész emeleten	1,050.000-

Aki az elhelyezési kérelem benyújtásával egyidejűleg az általa kiválasztott lakástípus beköltözési hozzájárulásának 67%-át befizeti, az a tervrajzról kiválaszthatja a neki tetsző lakrészt, aki 50%-ot fizet be, az a sorsolás eredménye szerintibe költözhet be. Amennyiben a beköltözés a kérelmező oldaláról meghiúsul, az általa befizetett összeget kamatmentesen visszakapja. A személyi térítési díj 2004. évben: Idősek Otthonban 36.730-Ft/hó, emeltszintű részben: 40.410-Ft/hó. Fontos még tudni, hogy a lakrész nem örökölhető, sem családtaggal, sem mással nem osztható meg, vendéget néhány napra az intézményvezető előzetes engedélye alapján lehet fogadni, de bejelenteni nem! További részleteket a Gondozási Központban lehet megtudni (T: 66 284-603), és az igénylőlap is ott szerezhető be.

A 2004. évi vásári és piaci díjtételek átlagban 6 % körül kerültek emelésre.

A helyi autóbussz jegyár is módosításra került. Április 1-től egy útra szóló vonaljegy: 90 Ft, teljes árú havi bérlet: 2.303 Ft, kedvezményes havi bérlet: 703 Ft. Az árak az ÁFA-t tartalmazzák.

A Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola ajánlatot tett a Városi Zene és Művészeti Iskola működtetésére.

A testület megvizsgálta az iskola pénzügyi helyzetét, szakmai tevékenységét, és arra a megállapításra jutott, hogy fontosnak látja a meglévő képzés stabilitásának megőrzését, és a működési kiadások és bevételek számadatai alapján nem kívánt élni az ajánlattal.

A központi orvosi ügyeletet eddig a helyben, illetve Hunyán praktizáló orvosok látták el. Ennek az éves összes kiadása mintegy 18 millió forint volt, az ügyeleti órára 600 forint órabérrel számolva. Az Unió csatlakozás után érvényes szabályozás szerint az orvosok által végzett egészségügyi tevékenység időtartama hat havi átlagban heti 60 órát, és egy naptári napon 12 órát nem haladhatja meg. Az ügyeletet ellátó orvosokkal és Gedei Margit főorvos asszonnyal történt egyeztetés után a testület felhatalmazta a polgármestert, hogy folytassa a tárgyalást és az ellátási szerződést készítse elő Dr. Abdul-Hamid Nabil békéscsabai sebész főorvossal. Ebben a szerződésben kerül szabályozásra a gyógyszerár nyitvatartási rendje is.

A folyékony hulladék kezelést (szippantás) május 1-től Gyomaszolg KFT végzi, a szolgáltatás díjtételeit csak augusztus 1-től emelik, 11,68%-kal.

Az idei új útépítési munkálatokra a legkedvezőbb ajánlatot a Strabag Rt adta, (négyzetméter ár: 4.154-Ft + ÁFA). A Kilián, Juhász

Gyula, Bocskai, Sallai, Somogyi, Vörösmarty, Kató J., Hunyadi és Álmos utcákról van szó. A Selyem út II. ütemének megépítése érdekében pályázat kerül benyújtásra, amelynek sajtóterő szükséglete 10,4 millió forint, igényelt támogatás 19 millió forint. A II. ütem a Magtárlaposi utcából indul, a Kulich Gyula utcáig.

Ismét felcsillan a halvány remény, mert megjelent az ülésen a Fiber Net cég képviselője. Ez a cég vállalata legutoljára a kábel tv kiépítését városunkban. Most pedig felajánlotta műszaki segítségét egy olyan pályázathoz, amivel ha nyerünk, akkor a kábel tv kiépítésének nagyobb reménye lehet.

A Városi Sportszarnok belső világításának rekonstrukciójával kapcsolatos szerződést a testület jóváhagyta.

A Réthy Pál Kórház felügyelő tanácsába az önkormányzatunk Dr. Gedei Margit főorvos asszonyt delegálta.

Az Endrödi Tájház előtti téren kerül elhelyezésre az a feltehetően 19. században készült, barokk stílusban díszített fogadalmi kereszt, amely a paraszt barokk izlésvilágot örökíti meg.

A keresztet a (rég) Szarvas-végi temetőben lették fel. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 13416/2003. számú határozatával műtárggyá nyilvánította. A kereszt elődeink vallásosságának is méltó öröke. Az április 24-i ünnepség keretében kerül újra felszentelésre.

Március 27-én tartotta a FIDESZ MAGYAR POLGÁRI SZÖVETSÉG, Magyarország első európai néppártja szövetségi gyűlését. MUNKÁ, OTTHON, BIZTONSÁG volt olvasható az arénában, de az előadásokat is ez a szellem hatotta át. Orbán Viktor szónoklatában elmondta, hogy a szövetség, Magyarország első néppártja nem hagyhat senkit sem az út szélén. Az embereknek érezni kell, hogy mi nem közel állunk hozzájuk, hanem mi közöttük vagyunk, az ő oldalukon állunk, és ezt azoknak is érezniük kell, akik az előző választásokon nem ránk szavaztak. Eljött az idő, hogy beteljezsük a rendszerváltó Magyarország álmát, a szabadságot és biztonságot, megteremtjük azt az életet, amelynek 3 pillére a munka, az otthon, és a biztonság. Szétszétlítésre került a **Nemzeti Petíció**: „Mindenkinek joga van az otthonteremtés lehetőségéhez, a biztonságos megélhetéshez, az egészséges élet lehetőségéhez. Mindenki közös érdeke, hogy a magyar élelmiszerek árai ne emelkedjenek, hogy a gáz-és energiaár-emelés ne jelentsen elviselhetetlen terhet a családok számára.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

A Katona József Művelődési Központ áprilisi programja

A Szakmai Középpiskolásokért Kulturális Egyesület, a Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium, az Országos Diákszínjatszó Egyesület, a Körös Menti Alapfokú Művészeti Iskola rendezésében a Katona József Művelődési Központban és az Apolló moziban április 2-án (pénteken) és 3-án (szombaton) a III. jubileumi ORSZÁGOS DIÁKSZÍNJÁTSZÓ FESZTIVÁL 17 produkciója várja a kedves érdeklődőket.

A Magyar Vöröskereszt szervezésében április 15-én, csütörtökön és 19-én, hétfőn 8–12 óráig ismét VERADÁS lesz

Április 16. (péntek) 15 óra Az Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet küldöttgyűlése

Április 21. (szerda) 10 és 14 óra ZENE-BONA KALÓZ MÓDRA címmel GYERMEKMŰSOR óvodásoknak és kiskolásoknak TŰCSÖK PETI és HANGYA LEVI előadásában
Belépő: 300 Ft

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Április 5-én BOR- ÉS KOLBÁSZVERSENYT rendez a Gyomai Nyugdijas Kertbarát Kör, a Katona József Művelődési Házban. Megnyitó délelőtt 10 órakor. Nevezni reggel 9 óráig lehet a versenyzőknek. Nevezési díj 100 forint.

Békés Megyei Képviselőtestület Ünnepi Megyei Közgyűlését idén Vésztőn tartotta. Az ünnepi szónok Dr. Szent-Iványi István országgyűlési képviselő volt, aki azt a kokárdát tűzte mellére, amelyet még a rendszerváltás előtti március 15-i ünnepeken viselt. Szónoklatát azzal a gondolattal fejezte be, hogy „büszkék lennének a 48-as szabadságharc hősei a mai Magyarországra. - Éljen a magyar szabadság, éljen a haza!"

A megyegyűlés elnöke kiténtetés adott át: elsőként Dr. Balog Erika osztályvezető vehette át a megérdemelt kitüntetést. Ő, 20 éve szervezi a megye egészségügyi és szociálpolitikai munkáját, a gyermekvédelmi struktúra kialakítása is az ő nevéhez fűződik.

A „Köszölgátért” ezüst fokozata kiténtetést kapta, Kovács Mihály pénzügyi osztályvezető, 30 éves, igen magas fokú szakmai munkáért és szolgálataért, amit a megyei közgyűlés pénzügyi és gazdasági feladatai terén lát el. Az emléktábla-avató beszédet Vigh Ilona, a térség országgyűlési képviselője mondta el. Végül emlékfát ültettek a mai események mementójaként. Magas színvonalú, meghatóan szép ünnepi műsort adtak a helyi iskolások, „Hazánkat újra meg kell váltani” címmel.

BELLA RÓZSA Pilinszky-díjas tanár, grafikusművész grafikáiból és festményeiből rendezett kiállítását március 2-án Kiskunfélegyházán a Művelődési Központban. Alföldi Albert a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés alelnöke nyitotta meg.

Március 18-án megérkezett több gólyafészek tulajdonosa a messzi Afrikából. Fáradtan kimerülten pihentek meg fészükben. Sajnos még több gólyafészek üres. Aggódva, de reménykedve várjuk, a még üres gólyafészek lakóit.

Március 15-én nemzeti ünnepünket gyönyörű tavaszi napsütésben ünnepelhettük. Az endrődi Szent Imre templom megtelt az ünnepi szentmisén. A Hősök terére harangzúgás kíséretében vonultak az endrődi településrész ünneplői. Az ünnepi műsort a Rózsahelyi Általános Iskola tanulói szolgáltatták. Az ünnepi beszédet Ladányi Gáborné nyugalmazott igazgatónő mondta el. Az egyház, a város, az iskolák, pártok, civilszervezetek képviselői koszorúztak mindkét településrészen.

A gyomai ünnepség szónoka Kovács Károly tanár volt, a műsort a Bethlen Gábor Szakképző Iskola diákjai szolgáltatták. Méltóságteljesen, de viszonylag kevés felnőtt részvételével ünnepelt a város...

Nagyszámú részvétel mellett zajlott le az Endrődiek Baráti Körének találkozója március 6-án Budapesten. Késő estébe nyúlt a baráti beszélgetés az ízletes est-ebéd után. Mintegy 80-an hallgatták meg az elnök Dr. Latorcai János üdvözlő szavait, versidézetét, Iványi atya beszámolóját, meghívását a templom 200 éves évfordulójának ünnepére. Szabó Zoltánné alapítványi beszámolóját és végül Császárné Gyuricza Éva titkári beszámolóját. Döntés született arról, hogy az egyesület a templom 200 éves évfordulójának emlékére az endrődi templom előtti kőkereszt felújítását kezdeményezi és anyagilag is támogatja. A jelenlévők szeretettel küldik üdvözlőlevelüket az itthon és máshol élő endrődieknek.

Nagy számú részvétel mellett zajlott le az Endrődiek Baráti Körének találkozója március 6-án Budapesten. Késő estébe

HONTI ANTAL grafikus kiállítását március 16-án Banner Zoltán művészettörténész nyitotta meg a Kossuth úti OVI-Galériában. A kiállítást április 30-ig lehet megtekinteni hétköznap 8-17 óráig. A kiállítást Hevesi Nagy Anikó festőművész rendezte.

Dr. E. SZABÓ ZOLTÁN főiskolai tanár, festő képzőművészeti munkáiból képes ismertetőt jelentetett meg.

Az endrődi csendőrsortűz áldozataira emlékeztek, lelki üdvükért imádkoztak a Szent Imre római katolikus templomban, március 22-én az esti szentmisén. Mise után gyertyát gyújtottak, és elhelyezték az emlékezés koszorúit Iványi László plébános, és a Cigány Kisebbségi Önkormányzat képviselői, valamint édesanyja emlékére Lapatinszkiné Mariska néni. Az igen kis létszámban emlékezők mind gyertyát gyújtottak a sortűz emlékhelyén. Fájdalmas és szomorú, hogy mily kevesen emlékeznek a 69 éve történt gyászos eseményre.

memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

FÜLÖP PÁL

1901-1978

az építő és gyógyító orvos

Endrődön a 469. házban (Vásártér II. ker.) a banya kemence közelében pislákoló mécsesek világa mellett született 1901. július 19-én, mindkét szülőjének második házasságából. Édesanyja: Németh Borbála (1861-1940), édesapja Fülöp Pál, (1848-1923), testvére Erzsébet, akinek a férje Timár Lajos volt, ők a 472. (Vásártér mellett) házban éltek.

Szülei földművelő őstermelők voltak. Édesanyjával minden héten templomba járt, ahol magába szívta az erkölcs, az igazság és az emberszeretet gyümölcsét, hogy táplálkozzon belőle életútja során. Az elemi iskolát Endrődön végezte - mivel szíve és lelke a tanulásra esedezett -, szülei beírták Nagyváradra, ahol a gimnáziumot elvégezte. Váradon gimnazista diáktársaival többször találkozott az akkor már nagybeteg Ady Endrével, aki kint üldögte a Szigligeti és Rimóczi utcai sarokház előtti kispadon. Pál igen félénk fiatalember volt, egy alkalommal diáktársai úgy mutatták be Adynak, hogy nézze meg jól ezt a diákot, aki jól megtanulja a latin verseket, és mégsem meri elmondani a latin órákon. Ady rátekinített és annyit mondott: „Pedig az életben mindig csak akkor születettek és születtek nagy dolgok, ha voltak bátrak, akik mertek nagy dolgokat csinálni”. Ez volt Pál útravalója az élethez, ami élete során kiteljesedett és irányította életét.

Nagyváradról Szegedre került az orvosi egyetemre, sebes-belgyógyász egyetemes orvos lett, később a fogász szakvizsgát is letette. Mint diplomás orvos fogadalmat tett, hogy mindig, minden körülmények között segíteni, gyógyítani fogja az embereket testiekben, lelkiekben nemzetiségre való tekintet nélkül, a politikát mellőzve. Élete végéig szerették, becsülték, százával keresték a gyógyulni vágyó betegek. Parasztok, munkások, katonák, papok, a város vezetői, polgárai.

Felesége Sebők Mária - akinek szülei Szegeden pékek voltak, az I. világháború után még Bécsbe is szállították a vajas kifit -, aki végig orvosi asszisztensként dolgozott mellette Fülöp doktor Szegeden praktizált. Sokat járt Endrődre, amíg a szülei éltek.

Édesanyját fia gyógyította betegsége során. Nemcsak családi kötődései fűzték Endrődhöz. Szoros szinte baráti kapcsolatba került Hunya Dániel jezsuita szerzetessel, aki a pécsi gimnáziumba tanított, és az ő javaslatára került Fülöp doktor fia konviktornak, abban az időben az volt az egyik legjobb középiskola. Minden endrődit, aki megkereste, és segítségét kérte segítette, így Hunya Benő ügyvédet, Tímár Mátyás gyógyszerész, Hunyad Simon Péter agrárvállalkozót, és még sokan másokat. Mindenkin segített örömmel, és szeretettel. Szüleitől örökölte ezt a tulajdonságot is, akik segítőkész becsületes parasztemberek voltak.

Részlet vett a II. világháborúban. A fronton még a Don-kanyarban is operált, gyógyított. Katonaorvosi munkájában Margit főhercegnő -aki a fronton ápoló volt- segítette. Fénykép őrizi ezt az emléket. A fronton elhatározta, hogy ha hazatér, 1000 pengővel segít egy olyan családot, aki a háború miatt elveszítette családfenntartóját. Fogadalmát be is tartotta a Szeged-Móravárosi plébános segítségével.

Szintén a fronton történt egy érdekes eset: 1945. márciusában Komáromból visszavonulóban a frontról mint katonaeorvos egy mozdonyal érkezett Balatonfüredre, ahol találkozott fiával. (E sorok írójával, akit mint szabadsággharcost 2001-ben vitézzé avattak, és a köztársasági elnök kitüntetésben is részesítette). Balatonfüreden a bevonuló szovjet csapatok egyik tábormoka súlyos sérült volt. Fülöp doktor fogadalmához híven megoperálta és meg is mentette a haláltól az orosz tábormokot, aki köszönetként egy olyan dokumentumot adott a katonaeorvos Fülöp doktornak, amellyel a fronton át fiával egy lovas kocsin, több katonaszökevényvel együtt visszatérhetett Szegedre. Erről az eseményről 1966-ban megjelent egy újságcikk, „Egy megsárgult papírlap” címen.

Élete során gyógyított és épített, óvodát, bölcsődét, csecsemőotthont, zöldkeresztos tanácsadót több orvosi rendelőt: Mihálytelken, Gyálaréten és Ságváritelepen.

A kihúzott fogak gyűjtője is volt, melyekből figurákat készített, fog-leány, fog-fiú, fog-orvos. Ezekből több helyen kiállítás is rendeztek.

73 éves korában 45 évi gyógyító munka után - amiből 22 évet a mihálytelkiek szogálatában töltött-nyugalomnyiba vonult. Búcsúztatására összesereglett a falu apraja-nagyja. A hála és köszönet virágaival köszöntötték őt és feleségét. Mint jóságos nagyapó mesélte élete igaz történeteit, még az álmaiból is mesélt, hogy ő aki egész életében mindig a halállal viaskodott, többször azt álmodta, hogy meghalt a halál...

Segítette az egyházat is, Szeged-domaszéki templomban készített egy oltárt, amelyen ez a felirat olvasható: „Isten dicsőségére, Dr. Fülöp Pál, 1938”.

77 éves korában Szegeden fejezte be áldásos földi pályáját. Szegeden, felesége mellett alussza örök álmát. Értékes, önzetlen lelkiismeretes orvosi munkáját, szervezéseit, építkezéseit, a közjó szolgálatát, Gyulay Endre Szeged-Csanádi püspök fiának, Vitéz Fülöp Pálnak írt levélben méltatta 1988-ban.

Császámé Gyuricza Éva

Vitéz Fülöp Pál (a fia) visszaemlékezései alapján

Gyomai mazsorettesek a lengyel TV-ben

Aki rendelkezik műholdvevő készülékkel, megnézheti a gyomai mazsoretteseket a lengyel TV-ben.
TVP POLONIA - Hotbird1 satelit

Wielki Koncert Charytatywny z Sali Kongresowej Palacu Kultury i Nauki - 35-lecie Orderu Usmiechu (A 35 éves Mosoly Lovagrend Nagy Karitatív Koncertje a Tudomány és Kultúra Palotájának Kongresszusi terméből.)

I. rész: április 11. Húsvétvasárnap 9.20
II. rész: április 12. Húsvéthétfő 9.30

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1871. Márciusban a püspök utasít, hogy a kántort nem a közönség, hanem az egyháztanács választja. Megválasztják Újházy Sándor egyeki kántort.

Augusztus. A Közokt. Minisztérium s a megyei központi iskolaszék meghagyásából egy kiküldött bizottság a lakosságot megszavaztatta az iskolák jellege ügyében. 96 szótöbbséggel a katolikus jelleg megmaradt. Ennek következtében az előljárást felhívott a beszédet 5 % iskolaadó átadására. Az előljárást ezt megtagadván, a szolgabíró elrendelte.

Miniszteri megintés és utasítás 5 új iskola felállítására.

Szeptember 8-án új egyháztanács (40 taggal) s ennek kebeléből új iskolaszék (18 taggal) alakított, mely

1/ kiderítette, hogy a községben 900, a szőlők közt 180, a tanyákon 50, összesen: 1.130 tanköteles van. Ezek közül jártak a fiúiskolába 229, a leányokéba 194, a gyomavégibe 176, összesen: 679.

2/ elhatározta, hogy a mostoha idők dacára A/ fiúiskola 36 négyosztályos, 350 tanoncot befogadó termét kettéosztja, az új tanítót 400 forinttal javadalmazza és számára lakást bérel.

B/ ugyanígy tesz a 33 négyosztályos nagyságú leányiskolával is, s ekképp már ez évben lesz 5 iskola és tanító.

3/ kimondja, hogy az 1870-től fizetett és 1.250 forintra rúgó 5 %-ot ezentúl is fizetni fogják s többre is készek, az ehhez való hozzájárulásra jó módjával az uraságot is felszólítják.

4/ az 1867-ben átvett 40 hold föld után eddig befolyt s takpénzrárilag kezelt 735 forintot a két tanterem építésére s a meglévő iskolák javítására fordítja.

Újházy új kántor szerződészerű javadalmat:

1. Kézpénz 300 Ft
2. Stóla: kisinges temetésért (nagy és kis halott után 1 Ft, koporsószentelésért 1 Ft 50, asszisztenciás temetésnél minden ténykedésért 2 Ft, éneke4smiséért 50 kr, liberásért 1 Ft.
3. Minden négyosztályos vers búcsúztató 20 kr. 4.44 hold föld, melynek adóját ő fizeti.
5. 400 négyosztályos kert.
6. Tapasztás, meszelés az ő kötelessége.

December. A püspök segélyt ígér a jövő évben szándékolt iskolaépítéshez.

Bredl Istvánt az újonnan rendszeresített önálló segédtanítói állomáson megerősíti. (Központi I-II. osztályú fiúiskola, elválasztva a III-IV. osztálytól.) Lakásul egy kis szoba szolgált az iskolaépületben.

Apostol, gyulai káplán, Ritthammer (Radnai) Farkas szeptemberben ide jön.

1872. A püspök megengedi, hogy a nyár-szeg-zugi másik 40 (1.200 négyosztályos) hold föld az állítandó 4. és 5. iskola tanítóinak javadalmazására fordítsák 20-20 holdas részletben.

Balla Máttyás 50 Ft segélyt kap.

Ritthammer az udvarba megy, helyébe jön Mesterházy Imre kapucinus, később Sárretyi János.

1873. Turner éradonyi plébános, Sárretyi elhagyja a papi pályát. Helyükre jön ismét Mesterházy és Gyalay Béla, majd Mesterházy után Spett Gyula.

Wodianer Albert a nagylaposi majorban iskolát állít, s nem engedi meg, hogy a kocserhegyi gyermekek ide járassanak.

A község utasított, hogy ismétlé iskolák felállítására nézve magát a hitfelekezeti iskolaszékkel érintkezésbe tegye.

A tanfelügyelő a már létező 6 iskolán felül még ötnök felállítását követeli.

1875. Gyalay Újkigyósrá megy káplánnak, Spett szentszéki jegyzőnek. Jönnek: Langa László és Kába Lajos, majd ennek kibetegedése után Balázs Béla.

A képviselőtestület községi ismétlé iskolát akar berendezni, mi végre megalakítja a községi iskolaszéket. Végzést hoz, arra nézve, hogy az ismétlé iskola és állítandó községi elemi iskola helyül és alapjául a lakosság által épített gyomavégi iskola és 40 hold föld a „felekezeti” iskolától elveendő. Egyelőre a felek iskolaszéktől a Szebeni-féle iskolát kéri ismétléül átadni és Szebeni tanítónak minden tanítási napra 2 Ft-ot szavaz meg.

Puskás József és Mihálovics Dénes tanítóul választanak.

1877. A katolikus iskolaszék járásbíróági ítélet alapján átveszi a községtől az 1868-ban „leányiskola” részére kihalított 2 465/1200 hold legelőföldet, eddigi jövedelmét átengedvén a felsőbb népiskola alapjának.

Júliusban a püspök közli „A magyarországi I és ... róm. kat. hitközségek iskolaszékének szervezése és hatáskörére vonatkozó s a magyarországi püspöki kar által megállapított rendszabályokat.” Elrendeli ezek értelmében a hitközségi szervezkedést. Az iskolaszék következőleg alakult: Iványi Imre alelnök, Alt János gondnok, Balla Máttyás jegyző, Kovács J. István, Timár J. Mihály, Katona János, Jancsik István, Varjú i. Imre, Dinya sz. János, Hunya p. Máttyás, Varga József, Timár g. s. Imre, özv. Timár István, Vallis József, Hunya András.

1878. Puskás József tanító meghalt. Özvegyének az orsz. nyugdíjalapból 84 Ft, két gyermekének neveltetésére 25-25 Ft utalványoztatik. A 84 forintot a hitközségnek 133 Ft 33 1/3 krajcár (400 forint fizetésnek egyharmada)

A szőlőskerti iskola épül 1.800 forinton.

1879. Wodianer Albert 6. számú házát az eddigi 60 Ft helyett 30 forintért adja bérbe a védgát védelmezésének kötelezettsége mellett. A hitközség ezt 3 évre elfogadja.

1880. Schiefner a mirhóvégi – Schiefner-féle – iskola tanítója részére 1.000 Ft alapot tesz le.

Iskolákról kimutatás:

Központi fiúiskolákban tanítók: III-IV. osztályban Szebeni János, I-II. oszt. Magdics Károly. Feljár 312.

Központi leányiskolákban: Vidovics Antal (III-IV. oszt.), Kovács Lajos (I-II. oszt.). Feljár 277.

Gyomavégi vegyes-iskolában: Balla Máttyás, feljár 120 fiú és 108 leány.

Nagylaposi vegyes-isk.: Csuka György képesített, jár 10 fiú és 11 leány.

Kerti vegyes-isk.: Orosz János (engedélyes), feljár 60 fiú és 65 leány.

Kocserhegyi vegyes-isk.: Gyuris András (n.kép. és n.eng.) 7 fiú, 10 leány.

Ismétlé fiúiskolában: Magdics, feljár 61.

Ismétlé leányiskolában: Kovács, feljár 64.

1881. Tavasszal nagy árvíz. Körgát építése.

A Schiefner-féle mirhóvégi iskola megnyílik, az ide – a központi I-II. leányiskolából – áttett beteg Kovács Lajossal, de ez évközben (1882. március) meghalván, osztályát ideiglenesen Varga Gyula vezette.

A központi I-II. oszt. leányiskolához Hencz Vince, majd – ez év közben lemondván – 1882. januárban Számorovszky Rezső választott, 20 hold föld és 200 Ft kézpénz javadalom mellett és 50 Ft ismétlé iskolai díjjal.

1882. Számorovszky Rezső áttétetik a mirhóvégi Schiefner-féle iskolához. Helyébe a központi I-II. oszt. leányiskolához jött Bencze Sándor Zsámbokról, a központi I-II. oszt. fiúiskolához pedig, Magdics távozása után, Sándor Alajos Ozoráról.

A Kalmár-féle szegényalap a békés megyei takarékpénztárból, ahová 1869-ben a Bolzáéktól történt visszafizetés alkalmával helyezték, az egyházmegyei főpénztárba tétetik.

Úgyszintén a Kálváriáé is, mely a folytonos tökéletesítés s a három hold jövedelmezése mellett 2.216 Ft 20 krajcárba növekedett.

1885. Az elhunyt Csuka helyébe a nagylaposi majori iskolához Ricsek János jön tanítónak. Vidovics 50 Ft segélyt kap. Szeptemberben Sándor Alajos lemondván, megválasztották Szebeni Lászlót, aki lakáspénzül 80 forintot kapott. Osztokodásuknál, Sándor éve 1884-től 1885. szeptemberig számított, s midőn emiatt kérdést intéztek, a válasz az volt, hogy tanítónál ez másképp nem lehet.

1886. A bal-lator szobrának megújítása és mindkét lator keresztjének befestése került 50 forintba.

1888. Januárban Újházy Sándor kántor meghalt. Özvegye félévig a javadalom élvezetében maradt. Augusztus 2-án pedig az egyháztanács szótöbbséggel fiát, Újházy Miklóst választotta meg, elhunyt atyjához hasonló szerződés mellett. Többek kérésére a püspök nem volt hajlandó a pályázatot mellőzve, Újházy Miklós hívására beleegyezni. Fizetése: 300 forint, 43 1100/1200 hold föld, 2 harangos temetés 4 soros búcsúztató versszak 20, 8 soros 40 krajcár.

Szent-Györgyi Albert:

Psalmus Humanus

Uram ki vagy?
Szigorú Atyám lennél?
Vagy szerető Anyám?
Akinek méhéből a Mindenség megszületett?

Te lennél a mindenség maga?
Avagy a Törvény, amely uralodik felette?
Atdál életet, hogy visszavedd?
Te alkottál engem, vagy Téged én?
Hogy a magányt és a felelősséget megosszam?

Uram! Nem tudom ki vagy,
De Hozzád fordulok nagy bajomban,
Rettegek embertársaimtól és saját magamtól is!
De megérted zenémet.

Forrás: Alexa Károly: Magyar Zsoltár:
Kortárs 1994.
II.k. 614.o.

Katolikus oldal

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 óraker. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

április 25-én, vasárnap fél 12.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 óraker vasárnapi előesti mise. péntekenként a mise után szentírás olvasás. Szombaton délelőttként (nagyszombat kivételével) 9 óraker bérme-lási oktatás a plébánián. Az első április 3-án lesz.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (28)

Imádságok (9.)

Az imádságok terén egy újabb fejezethez értünk. Népek (alkalomadtán más vallások) imáit mutatom be, természetesen a magyarokkal kezdve.

1. Ómagyar Mária-siralom (1300 körül)

Valék siralom-tudatlan.
Siralomtól süppedek,
Bútól aszok, epedek.
Választ világomtól —
Zsidó fiacskámtól,
Édes örömetemtől.
Ő én édes uracskám,
Egyetlen egy fiacskám!
Síró anyát tekintsed,
Bűjából kinyútsad!
Szemem könnytől árad,
Én keblem bútól fárad,
Te véred hullása
Én keblem alélása.
Világ világa,
Virágnak virága!
Keservesen kintzatos,
Vas szegekkel veretei:
Ő nekem, én fiam,
Édes, mint méz!
Szegényül szépséged,
Véred ürül vízként.
Siralmam, fohászokodásom —

Végy halál engemet,
Egyetlenem éljen,
Maradjon uracskám,
Kit világ féljen!
Ő igaz Simeonnak
Biztos szava ére,
Én érzem e bú-tört,
Mit valamikor ígére.
Elválnám tőled,
De ne volna,
Hogy így kintzatos,
Fiam, halálra.
Zsidó, mit téssz,
Törvénytelen,
Mert fiam
Büntelen hal.
Fogva, húzogatva,
Öklelve, kötve
Ölöd.
Kegyelmeezettek fiamnak,
Ne legyen kegyelem magamnak,
Avagy halál kinjával
Anyját édes fiával
Egyetemben öljétek!

(Pais Dezső értelmezése szerint)

2. Jégeső elleni bájoló imádság (Csik megye)

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélekistennek,
Miképpen kezdetben vala, most és mindörökkön örökké. Ámen.
Ím elődbe állok a teljes Szentháromság erejével.
Teremtetlen az Atya,
Teremtetlen a Fiú,
Teremtetlen a Szentháromság egyisten.
Eloszolhatatlan az Atya,
Eloszolhatatlan a Fiú,
Eloszolhatatlan a Szentháromság egyisten.
Kényszeritelek téged, te gonosz Sátán,
Addig az én falum határára bé ne következzél,
Míg a Názáretbeli Jézus szájából szent igéit nem követed,
Addig az én falum határára bé ne következzél.

ÁPRILISI ÜNNEPEK

4. vasárnap: Virágvasárnap

8. csütörtök: Nagycsütörtök

9. péntek: Nagypéntek

10. szombat: Nagyszombat

11. vasárnap: Húsvétvasárnap

12. hétfő: Húsvéthétfő

18. vasárnap: Az Isteni Irgalmasság vasárnapja

23. péntek: Szent Adalbert püspök, vértanú

24. szombat: Szent György vértanú

25. vasárnap: Húsvét 3. vasárnapja

28. szerda: Chanel Szent Péter áldozópap, vértanú

29. csütörtök: Sienai Szent Katalin egyháztanító

30. péntek: Szent V. Pius pápa

A nagyhét és Húsvét templomainkban

április 4-12.

	Endrőd	Hunya	Gyoma
Virágvasárnap	8. 18	10	10
Nagycsütörtök. utolsó vacsora miséje	18	16	18
Nagypéntek			
keresztút	9	16.30	17.30
az Úr szenvedése	15	17	18
Nagyszombat			
szentsír adoráció	8-18	9-15	
Vigília, feltámadás miséje, körmenet	18	15	17.30
Húsvétvasárnap	10. 18	8	10
Húsvéthétfő	10. 18	8	10

Erdő ága-bogára, hol kakasszó nem hallatik,

Vakaru kalács nem illatik.

Vigyen el téged az Atya,

Vigyen el téged a Fiú,

Vigyen el téged a teljes Szentháromság egyisten.

(Erdélyi Zsuzsanna gyűjtése)

3. Tinódi Lantos Sebestyén: Siess, keresztyén...

Siess, keresztyén, lelki jót hallani,
Régi törvényből harcolni tanulni,
Az igaz hit mellett mint kell bajt vívni,
Krisztusban bizni.

Mert nem hiába ezt az ó törvénybe,
Próféták írták Biblia könyvébe;
Szép tanulság ez most az új törvénybe',
Mi eleinkbe'.

Jól tudja földön ezt minden keresztyén:
Nemcsak fegyverrel oltalmaz az Isten.
Ezt minden népnek tudására adom:
Istenünk vagyont

Fejedelemség vagyont csak Istenben,
Minden hatalom vagyont ő kezében;
Kiket Ő akar, föld kerekiségében:
Emeli égben.

Ne ess kétségbe ő nagy jóvoltában,
Az igaz hitben erős légy magadban,
Mint Dávid, úgy jársz párviadalodban,
Hitvallásodban.

Dávidot Isten hagyó királyságban,
Ő ellenségét veté gyalázatban.
Dicsérjük Istent nagy hálaadásban,
Énekmondásban.

A Tempómos Lovagrend Tiszántúli Komtúria hírei:

Kérem Önöket, hogy akik olvassák: adják tovább és kapcsolódjanak be munkánkba minél többen. Szeretnénk, ha elsősorban fiataljaink megtalálnának bennünket, vagy üzenetünk által megkeresnének minket. Segítünk a drog leküzdésében, segítünk egy közösség megtalálásában, segítünk egy jobb világ megtalálásában, segítünk igaz barátok keresésében. GYERE EL TE IS! Sok a faladt és a tennivaló és az idő rövid. Hallja meg Isten hívószavát mindenki, mert nem tudjuk sem az órát, sem a napot, amikor számot kell

adni tetteinkről.

1. Március 15-én együtt koszorúzott a Lovagrend vezetése az egyházközszéggel.

2. 2004. március 19-21. között a Német lovagtestvérek meghívására dom. Iványi László és fr. Ungvölgyi János az Ausztriai Lambachba utaztak fr. Lakatos Sándor Preceptor vezetésével, ahol közös lelkigyakorlaton vettek részt több európai nemzet lovagjával és vezetőjével. Dom. Iványi László plébános úr megkapta a Nagymestertől a lelkivezetésre szóló kinevezését, melyhez ezúton szívvel gratulálunk. Nemes munkájához Isten áldását kérjük részére. Az összejövetelen szó esett arról, hogy a **2004. december 16-án** megrendezendő „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” rendezvény Fővédnökségét rendünk Nagymestere elvállalta, és jelenlétével idén is megtisztelti rendezvényünket, melyet szintén az Endrődi Templomban rendezünk. **Alkalmi kamiont keresünk arra, hogy az adományokat Olaszországból eljuttassák Gyomaendrődre.**

3. Szokásos Commenda összejövetelünket március 27-én, szombaton az Endrődi plébánián megtartottuk, és a végén ünnepi szentmisével zárult, melyet Lelkivezetőnk dom. Iványi László plébános celebrált. Több vendégünk is megtisztelte jelenlétével a Komtúria gyűlést és szentmisét. Köszönjük.

4. Legközelebb április 24-én, szombaton lesz Lovagrendi összejövetel, melyet 15.00 órától szentmise követ az Endrődi Templomban. Minél többen jöjjenek el a szép találkozóra. Arra szeretnénk megkérni mindenkit, hogy aki ezentúl részt vesz a lovagok szentmiséjén, az utána is maradjon a templomban és kérjük a rózsafüzér elimádkozásával segítsék munkánkat, hogy a Lovagrend teljesíteni tudja küldetését. Köszönjük.

5. Nyáron, Újkígyóson szeretnénk cserkésztabort szervezni. Előre jelezzük, hogy csak azok jelentkezzenek, akikre később is számíthatunk. Szeretnénk egy komoly csapatot létrehozni azokból, akik eljönnek. Érdeklődni a hitoktatóknál és a Lovagrendnél lehet. Számítunk azokra, akik keresik helyüket, de még nem találták meg és közösségre vágnak. Ezt itt megkapod.

6. Szeretnénk a nyáron, egy hétvégén lovagtabort is szervezni. Erről bővebben a legközelebbi számban lesz szó.

7. A decemberi rajzpályázaton indult gyermekek rajzainak következő helyszíne a Szegedi Fogadalmi Templom (Dóm) lesz, ahol Gyulay Endre püspök úr jóvoltából ünnepélyesen szeretnénk megnyitni és megmutatni a gyerekek munkáit Szeged hívőközösségének. Szervezése most van folyamatban. A megnyitóról legközelebbi számunkban adunk hírt. A rajzpályázat első helyezetteje (Tóth Sándor) jutalomutazása Olaszországba a nyáron lesz.

Most pedig ha megkésve is, de helyhiány miatt ebben a számban nyílik lehetőség arra, hogy név szerint megköszönjük azok adakozását, akik a 2003. december 18-ai rendezvényre a **Templárius Alapítvány** számára adakoztak.

Csekk befizetők:

Gonda Pálné Gyomaendrőd, Szabó Zoltán Gy., Császárné Gyuricza Éva Gy., Hangya Lajosné Gy., Csányi István Gy., Czibulka György Gy., Gellai Tamás Gy., Dr. Veréb Lajosné Gy., Balog Lajosné Gy., Majoros László és édesanyja, Gy., Gubucz Zoltán Gy., Dr. Palya József Gy., Erdei Zoltán Békésszentandrás, Farkasinszki Zsuzsanna Gy., Csikné Timár Éva Gy., Szabó Incéné Gy., Szurovecz Elekné Gy., Lelkes Jánosné és családja Szarvas, Porubcsánszki család Gy., Timár Mária Gy., Katona Lajos Gy., Zöld Endre Gy., Ungvölgyi Vincéné Gy., id. Farkas Máté Gy., Csúvár Dezsőné Gy., Knapcsék Bálintné Gy., Hegedűs Imre Gy., Várfi András Gy., Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete, Marsiné Giricz Erzsébet Gy., Honismereti Egyesület Gy., Akik az Endrődi Plébánián fizettek be: Dr. Jánosik Bertalané, Gyetvai Emőné, Szakálos Dezsőné, Ambrózi László, Szakálos Tibor, Szabó Dezsőné, Véha Józsefné, Elek Miklósné. Ismeretlen, nevét nem kívánja megadni, Dinya Zoltán Gy., Ujházi Ernő Gy., Tóthné Varga Beáta Gy., fr. Woth Imre Budapest, Csizmadia Sándor Budapest, fr. Csörghe Géza Kötelek, Porubcsánszki (család) Lajos Budapest, Gyomai Antal Gy., Ismeretlen befizető Gy., Neubort László és családja Gy., Takács Zoltán és Rafael Tibor alkotásainak bevételéből, Zenta Car Kft, Budapest

Összesen: 199. 400 Ft. Befizetés történt.

Isten fizesse meg önzetlenségüket és a Lovagrend Királynője, legyen közbenjárójuk Istennél.

fr. Ungvölgyi János
commendator

Kedves Olvasó!

A júniusi Európai Parlamenti választásokra a FIDESZ-MKDSZ listáján megjelent jelöltjének életrajzi adatait az alábbiakban bemutatjuk. Elmondjuk még olvasóinknak, hogy Becsey Zsolt jelölt 14 éve foglalkozik azokkal a feladatokkal, amelyeket részben itthon, részben Brüsszelben látott el, amelyek a csatlakozást előkészítették. A listán 7. a sorban, országos szinten „biztos befutó”, de ehhez megyei, illetve helyi szinten is a FIDESZ-MKDSZ lista támogatása szükséges.

Eljön városunkba is, személyes bemutatkozásra. Kérdéseket lehet feltenni neki, amelyek városunk jövőjével kapcsolatosak. Április 22-én a Művelődési Házban minden érdeklődőt várunk.

Dr. Becsey Zsolt A FIDESZ – Magyar Polgári Szövetség Szabad Európa listájának 7. jelöltje

1964-ben született Szegeden, földműves családban.

1982-ben érettségizett Szegeden.

1982-1983-ban sorkatonai szolgálatot töltött Szombathelyen.

1988-ban diplomát szerez a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Szakán.

1988-ban dolgozni kezd a Külügyminisztériumban az európai integrációs területen.

1988-91 között az Európa Tanács ügyeinek referense.

1991-95 között a Brüsszelben az EK melletti magyar képviselőtitkára.

1995-96-ban az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium Európai Ügyek Hivatala vezetőjének főtanácsadója.

1996-ban a Külügyminisztérium Integrációs Államtitkársága helyettes vezetőjének, majd 1998-tól vezetőjének titkárság-vezetője.

1999-től 2003-ig rendkívüli követ és meghatalmazott miniszterként Brüsszelben az EU melletti magyar misszió helyettes vezetője, a magyar EU Társulási Tanács titkára. 2001-től 2003 májusáig a magyar kormány képviselője az EU Tanács Politikai és Biztonságpolitikai Bizottsága kibővített ülésén. 2003. április-július között a magyar kormány aktív megfigyelője az Állandó Képviselők Bizottságában (COREPER I.)

2002. február óta főtisztviselő.

Tudományos fokozat: 2003-ban Ph.D a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok programjában, az EU keleti bővítésének előnyei az EU számára témakörben.

Nyelvtudása: angol, spanyol, francia és német különböző szinteken.

1988 óta nő, felesége Szegedi Márta közgazdász.

Három gyermekük van: Zsolt (1990), Dóra (1993), Réka (2003).

Szentelek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

Szent Bernadett

Ünnepe: április 16.

Neve, élete elválaszthatatlan Szűz Mária Lourdes-i jelenésétől, ahol ma a világon Lourdes-i grotta van, Bernadett szobra is megtalálható.

A franciaországi Lourdes városkában született, szegény családban. Szülei molnárok voltak, hat testvére közül ő volt a legidősebb. Keresztneve Marie-Bernard, de mindenki csak a becéző Bernadett nevet használta. Nyomorúságos körülmények között élt a család, Bernadett emiatt lett súlyos asztmás beteg. Tizenkét évesen cselédlánnyként dolgozott, majd Barts-ban pásztorlány volt. 1858-ban iskolába járt, hogy elsődíjazó lehessen.

1858. február 11. és július 16. között, a Lourdes melletti massabielle-i barlangban 18 látomása volt.

A „hölgy”- ahogy Bernadett nevezte – először nem mondta meg, hogy ki. Március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén bemutatkozott: „én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás.”

Mária felszólítására a barlang talaján kaparni kezdett, s itt forrás fakadt, mely mind a mai napig ontja magából a gyógyító vizet. Azt is kérte a pásztorlánytól, hogy építtessen templomot a jelenések helyén. A barlangnál történt jelenések és gyógyulások megmozgatták a környék lakóit. A papság eleinte elutasította

a jelenéseket, s csak lassan, sok idő után fogadták el Bernadett tanúságtételét. Mindennapi munkájában a kíváncsiskodók állandóan zavarták. Ő példamutatóan állta a kérdezőzést és a gyanúsítást, amely több éven át tartott. Legnagyobb vágya az volt, hogy elvonuljon az emberek szeme elől, végül 1868-ban belépett a nevers-i Iskola és Szeretet Nővérek zárdájába. Renai név keresztnevét kapta és ápolónővéreként dolgozott. Itt sem volt nyugta, állandóan

az endrédi templom
Lourdes-i oltára

megalázták. Élete eseményei közé tartozik a következő történet: Egy napon észrevette, hogy nővértársa irigykedik rá a látomások miatt. Ekkor a seprőhöz hasonlította magát, amit munka után az ajtó mögé rejtenek, ugyanis a fent említettek kivül több jelenésben, hivatalos néven kinyilatkoztatásban nem volt része. Igaz lett, amit a „Hölgy” ígért neki: „Boldoggá teszlek, de nem ezen, hanem a másvilágon.”

A kolostorban is sokat betegeskedett, légszomja haláláig kísérte. 1879. április 16-án halt meg. 1925-ben boldoggá, 1933-ban szentté avatták. Bernadett holtteste 125 éves és teljes épségben látható a Nevers-i zárdatemplomban, mintha éppen most szenderült volna álomra. Szobra minden „lourdes-i barlangban” ott található, pásztorlányoknak öltözve, fején kendővel vagy apáca ruhában. Kezében rózsafüzérrel. A Lourdes-i jelenés híre hazánkban is felkeltette a Szeplőtelen Szűz Mária iránti tiszteletet. Templomainkban oltárt emeltek a Lourdi Szűz tiszteletére és kilenc napos ájtatossággal ünnepeljük a csodás jelenés fordulóját minden évben. Sok helyen kápolnában, magánházakban, Lour-i barlang előtt végzik az ájtatosságot. A mátraverebélyi Szentkúton hatalmas barlang épült a hegyoldalba, s a hívek ezrei imádkoznak előtte. Aldása nem marad el. Csodás ereje megerősít hitünkben és a távolból is gyógyulást hoz bajainkban.

„Szűzi tiszta látomásunk, Mária!
Szívünkben száll Lurdba, Hozzád szent ima!
Lurdi Virágszál, Nyíljék meg szíved,
Zárd be esdeklő - Magyar népedet!

Szeplőtelen Szent Boldogságos Asszonyunk!
Irtsd ki minden bűnünk is, fohászkodunk:
Lurdi Virágszál...

Imádkozó, fénylő fehér Máriánk,
Szent imáddal véd meg drága szép hazánk!
Lurdi Virágszál...

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

KÚTFÚRÁS

Teljes körű ügyintézésel - 63-250 mm-es csövezéssel

KÚTJAVÍTÁS

300 m-es talpmélységig

TALAJMECHANIKAI FÚRÁSOK

Megfigyelő és észlelő kutak telepítése

MÉLYALAPOZÁS

Centrifugál és merülő szivattyúk forgalmazása és telepítése

KOMÓCZY ATTILA

5502 GYOMAENDRŐD, Apponyi u 47
T.:06-66 386-338, 06-30-228-1848, 06-30-480-6758

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltötték az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

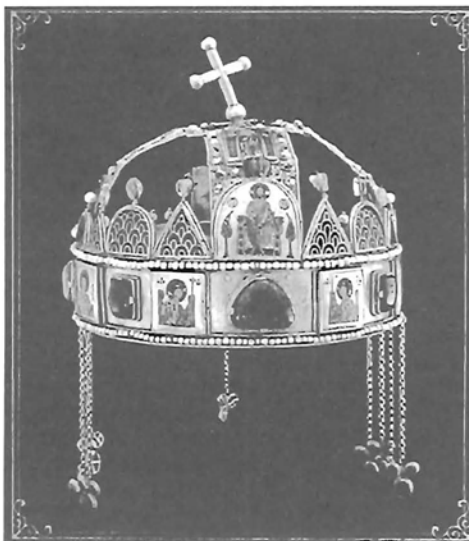
XI. rész

A Magyar Szent Koronán Dukász Mihály képe másodlagos. Tény az, hogy Dukász Mihály képe nem fér bele a foglalatba! Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy ebben a foglalatban eredetileg más kép volt, olyan kép, amelynek számára készült ez a foglalat. Ez sokféle lehetett, de egy biztos, hogy nem Dukász kép volt. Akkor miért ezzel datálják a koronát?

Nem arról van szó, hogy nekem mi a véleményem a dologról, itt Tényről van szó!

Hogy tudjuk-e hogy eredetileg milyen kép volt? Van egy olyan vélemény, hogy Szűz Mária képe lehetett. De ez nem vélemény, hanem Tény! Tény, hogy egy koronaőr nyilatkozik a koronáról. (A koronaőr feladata, hogy mikor kiveszi a ládából a koronát alaposan vizsgálja meg minden négyzetmilliméterét, és amikor visszateszi, még egyszer.) A koronaőr többet láthatta a koronát az adott történelmi viszonyoknak megfelelően mint bármelyik utódja, v. elődje. Egyértelműen leírja 1613-ban, hogy Szűz Mária képe van itt hátul. Kijelentő mód, jelen időben ír. Szóba sem jöhet egy olyan csúsztatás, hogy ő gondolta hogy ott van, ő ezt nem láthatta. Tehát valakinek nagyon fontos, hogy: 'ne Szűz Mária lett legyen itt; /, / hogy Dukász Mihály lett legyen itt! Hogy miért? Mert abban az esetben a Koronának mint egységnek a tárgyalása - ha ide a Dukász Mihályt eredetileg természetesen, lehetlenné válik, és a Korona készítése későbbé válik! Tehát több rendbéli érdek fűződik ahhoz, hogy a Dukász-kérdést ne bolygassuk!

Van egy olyan pillanat a történelemben, amikor azt mondja az ember, hogy lesz ami lesz, már pedig meg fogjuk bolygatni, mert egy következő évezredet nem lehet ilyen fokú hazugságokra építeni. Itt most már olyan mér-

téküek ezek a hazugságok, hogy nemcsak egyetlen nemzetet a Magyar Nemzetet sértik, hanem az egész emberi minőséget, mint olyat. És ebbe már nem lehet bele menni, mert cinkosai leszünk ezeknek a hazugságoknak.

Az emberiség fogja rajtunk számon kérni: kaptunk egy ilyen kincset, akkor legalább miért nem törekedtünk az igazságot vele kapcsolatban kimondani, mert meg lett volna rá a lehetőségünk! Tehát Dukász Mihály 1613-ig nincs rajta a koronán. Ez nem vélekedés, ez Tény! Az is tény, hogy 1790-ben írnak először három olyan képet le, ami ma is ott van: A Dukasz Mihály képet, a Konstantinus olvasott képet és a Geobicász felíratú, amelyet Gézával azonosítanak, természetesen alaptalanul.

Ezt a 3 képet először 1790-ben írják le. Szoktak rá hivatkozni, hogy 1750-ben már Révai Péternek a halála után kiadott munkájában már szerepelt a Konstantin kép. Nem igaz! Szerepel benne a Konstantinus név, de ő maga leírja, hogy nem erről, hanem Nagy Konstantinról beszél. Ez Konstantinos porfirogenitos (azt jelenti: bíborban született). Az első Konstantin nem volt porfirogenitos, a bíbor terem ekkor még nem létezett. Tehát a cserét 1613 és 1790közé kell

tenni. Tudjuk, hogy beavató korona lévén nem lehet akármikor cserélgetni. Mikor lehet cserélgetni? Vagy a koronázás alatt: amikor kivették a ládából, és mielőtt visszatették. De akkor ezt egészen biztos, hogy leírták volna! Lenne róla dokumentum. Van egy nem egészen 6 év a történelemben, amikor egyszerűen nem tudjuk mi történt a koronával. II. József rendeletileg kiviteti az országból és nem tudjuk, hogy mi történt vele! Az első rendelet 1784. április 4-én kelt, de a koronaőrök nem teljesítették, életük és vagyonuk kockáztatásával. A második rendelkezésnél lehetett tudni, hogy ez az örült nemcsak őket fogja kinyírni, hanem a koronát is. A leírások szerint sirt a két koronaőr, amikor át kellett adni a koronát, mert nem tudták, hogy mi lesz a korona sorsa. És tényleg nem tudjuk, mi történt. 1790-ben, közvetlenül a halála előtt engedte, hogy haza hozzák, és teljesben szabálytalanul történik a korona átvétele. Nincsenek jelen a koronaőrök! Ekkor a leírások már egyöntetűen ezt a 3 képet írják le!

Egész egyszerűen, kizárásos alapon ki lehet jelenteni, hogy a képek cseréjére 1784 és 1790 között kerülhetett sor. Ez megint nem vélekedés, hanem Tény!

Milyen célja vagy tétje lehetett a cserének? Erre megint azt lehet mondani, hogy nem ismerjük eléggé a történelmünket. Nem azért mert buták vagy felületesek vagyunk, hanem azért mert gondosan eltitkolták előlünk a létünket mélyen érintő tényeket vagy ténycsoportokat. Ilyen például az 1780-as évek egész Európára vonatkozó grandiózus átrendezési terve. Ez az úgynevezett II. vagy Új Világterv.

Folytatás következik
Közre adta: Vaszkó Irén

A szentatya nagybőjti üzenete

II. János Pál pápa 2004-es nagybőjti üzenetének témája Máté evangéliumának egy verse:

„Aki befogad egy gyermeket az én nevemben, engem fogad be.”

A szentatya felemeli a szavát a gyermekeket visszautasító önzéssel szemben és kemény szavakkal elítéli a gyermekek ellen alkalmazott erőszak minden formáját: a szexuális visszaélést, a családok széthullását, a gyermekprostitúciót, az AIDS-fertőzést, a szervkereskedelmet.

A pápa üzenetében arra szólítja fel a hívő keresztényeket, hogy a nagybőjti időszakban szenteljének több időt a gyermekekre, kezdve saját családjukkal és társadalmi szinten egyaránt. A gyermekek alkotják ugyanis az emberiség jövőjét. A szentatya emlékeztet arra is, hogy Jézus mennyire szerette a gyermekeket, majd melléjük sorolja a többi kicsinyt: a szükségben lévőket, az éhezőket, az idegeneket, a ruhátlanokat, a betegeteket, a foglyokat. Választhatunk: elfogadjuk és szeretjük őket, vagy visszautasítjuk és közönnnyel elhaladunk mellettük. Ugyanaz a bánásmód Jézusra is érvényes.

Forrás: Magyar Kurír

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Endrőd néprajza

Rendezte: Szonda István

Protocollum Anni 1818.

Tisztelt Olvasó!

Kalandozzunk vissza a XIX. század eleji Endrődre 1818. május 20-án ünnepélyes keretek között ülte meg, az újra népesült falu századik évfordulóját, melyre a környék előjárói és egyéb jeles személyiségei is meghívást kaptak. A jegyzőkönyv szerint, az ünnepségen jelen voltak, olyan élemedett korú férfiak, akik megerősítették az újra benépesülés idejét és a lakosság nagy részének Nemes-Kerekiből való származását.

A protocollum tanúságot tesz, hogy ebben az évben nyert Endrőd piactartási jogot és a heti piac csütörtökönkénti tartásának rendjét. Valamint megtudhatjuk, hogy a törvény ellen vétők miként fizettek vétségeikért.

Protocollum Anni 1818. Poonis Endrőd
(részlet)

„4-a Julii.

No. 38.

Elő-hozódván az hogy illy népes Helységben, a'hol mint hivatalbéli, mint mesterséget űző személyek és Lakosok már többben vagynak, egész szükséges volna, hogy minden héten piac tartatódna, a'hová holmi konyhabélieket, s más ollyasokat a Lakosok fel-vívén el-adhatnák, s annál fogva a szegényebb sorsú lakosok is élelmekre való költséget könnyebben szerezhetnének, a'melyre

Végeztetett.

Jelentessen be, s kérettesen meg a Msgos Uraság, hogy egyes jóváhagyásával eszközölné, hogy minden szerdán tartasson piac, a'mirenézve kiküldetnek Iványi Pál és Tímár Mihály tanácsbéliék, hogy e'végett a Msgos Uradalom Ttes Fő Tisztséginél tegyenek jelentést, s a végzettekről adjanak Relanót.

11-a Julii

No. 39.

Iványi Pál Törvény Bíró és Tímár Mihály Eskütt a 38-dik pra jelentik, hogy a Tekintetes Uradalmi Fő Tiszt. Csepcsányi Tamás Urnál a piac eránt meg-fordulván, a tisztelt Úr azt helyben hagyta olly különbséggel, hogy az nem szerdán hanem csütörtökön tartasson.

Végzés

Adasson tudtára a Népnek, hogy a jövő csütörtökön kezdvén, annakutána minden héten ugyan csak Csütörtökön piac fog-tartatni.

9-a Aug.

No. 41.

Víg János a Zöldhalmi Fűzfák csössze be panaszolván, hogy egy hete múlván Kovács János juhász ötet azért, hogy a tilalom alatt lévő Fazekes Zugban be nem eresztette, az ő botjával, a'mint a be-adott Visum Repettimből meg tettzik, tetemesen meg-ütötte, mirenézve kér elégtételt. Meg-halgattatván a bevádolt, gonosz cselekedeteit nem tagadta, s vádolását nem tagadván meg-ösmerte, hogy Víg Jánost az elő-adott ok miatt ütötte legyen meg olly sérelmesen, a'mirenézve

Végeztetett

Több ily verekedéseket követett el már Kovács János, a'mellyekért büntetődött is, hogy tehát annyi vétkes cselekedete után már egyszer jóra fordulylon, kérettesen meg T. Szolga Bíró Úr, hogy e cselekedetre nézve mostanában ő reá büntetést szabni méltóztasson, a mi végett Iványi Pál Törvény Bíró és Pinter Mátyás Eskütt ki küldetnek ezennel a gyűlésből, hogy azt T. Szolga Bíró urnak be-jelentsék-Kik is minekutána onnét megfordultak, onnét jelentették, hogy Kovács János a mostanában itt lévő Gyomai Persecutor által 25 botokat szenvedjen, s a fájdalomért, szintűgy az orvoslásért is fizessen meg. A'minek következésiben Kovács János a Chyxurgussal a gyógyításért meg-egyezni utasított, Víg Jánosnak pedig a fájdalomért

5. fkat. fizetni íteltetett, s a ki rendelt büntetése pedig végre-hajtatott.

12-a Sept.

No. 44.

Hunya Ádám panaszul be-adja,, hogy a múlt hétfőn a tanya-béli kút mellett ötet Tímár Imre fiai Vince és János meg-támadván, a'mint az ide be adott Visum Repettumból ki tettzik, sérelmesen meg verték és sebesítették, kéri őket azért büntetés alá fogni, s nékie eleget tétetni. A bevádoltak nem tagadván ezen minden helyes ok nélkül el-követett vétkeket,

Itéltetett

Hunya Ádámnak a fájdalomért 20 fkat, az Orvoslásért a Chyxurgusnak annyit, mint meg egyezkettek, fizetni a vétkesek tartozván, a felett Imre 16. János 10 pálcaütéseket szenvedjenek."

Forrás: „Protocollum Anni 1818.
Poonis Endrőd”
Endrődi Tájház Dok. Tára

Bicentenáriumi Emlékbizottság alakult a Plébánián

A Szt. Imre Egyházközség 2004. januári gyűlésén határozatban rögzítette, hogy létrehoz egy Emlékbizottságot, melynek feladata lesz koordinálni a Templom kétszázéves évfordulójának méltó megünneplését. Ennek megalakulása 2004. március 23-án volt a plébánián.

A Bicentenáriumi Emlékbizottság tagjai:

1. dom. Iványi László plébános
2. fr. Ungvölgyi János világi elnök;
3. Dr. Dávid Imre Polgármester;
4. Dr. Palya József egyháztanács tag, az Emlékbizottság Elnöke;
5. Kiss Pál, a Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola Igazgatója;
6. Szonda István, az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény vezetője;
7. Ambrózi Lászlóné, az Endrődi Oltáregylet vezetője
8. Pfeifferné Varjú Marianna hitoktató.

A jelenlévők megegyeztek abban, hogy a városi ünnepségek részeként április 24-én (szombaton) délelőtt 9-órakor szentmisével veszi kezdetét a jubileumi ünnepségsorozat, melyet a Tájházban egy szakrális kiállítás megnyitása követ, melyet ebből az alkalmából szerveznek a Helytörténeti Gyűjtemény munkatársai Szonda István vezetésével.

Az év folyamán több program: vetélkedő, kiállítás, miniszerás találkozók, előadás, kiadvány kiadása. stb. szerepel majd a programok között. Az egyházközség záró ünnepe 2004. november 6-án, a búcsún csúcsoad ki, ahová Endrődről elszármazott papokat is szeretnénk meghívni. **Ha valakinek van a tulajdonában Templommal kapcsolatos fotója, vagy bármilyen tárgyi emléke, azt kérem, hogy a plébániára mielőbb hozza be.** (az események, - kiállítás - végén visszaadjuk) Továbbá, ha valakinek bármilyen gondolata és ötlete van, azt kérem legkésőbb írásban jelezze az Emlékbizottság Elnökének címezve 2004. április 30-ig.

Készüljünk együtt - helyiek és elszármazottak egyaránt - templomunk kétszázéves évfordulóján Isten dicsőségére.

Dr. Palya József
Emlékbizottsági Elnök

Gyoma néprajza

Rozsnyai Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határviologások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán I. rész

A határ /be/ járás, illetve határkerülés a középkori gazdasági, közigazgatási és jogi hagyományokon alapuló eljárás, melynek során a birtoktestnek, a falu földterületének végpontjait kijelölték, azok védelméről gondoskodtak és rendszeresen megújították. A középkorban birtokadományozáskor és – örökléskor – a szóban forgó birtokot a szomszédok és „hites személyek” jelenlétében körüljárták, határpontjait megállapították.

A határkijelölésekről, beiktatásokról és pereskedésekről a határjáró oklevelek tanúsítják. A falvak határának sérthetlenségét a községi előjárók biztosították, s a közösségben állandóan tudatosították a határjelek helyét. A természetes és mesterséges határjeleket, határkönyvekben is rögzítették néhol, de az általános eljárás az volt, hogy a „compossessoratus” /közirtokossági/ tanácsai emberek vagy ezen alkalomra választott tisztségviselők vezetésével a férfiak húsvét időszakában évente körüljárták a falu határát. A határjárás alkalmával a legényeket félig földbe ásták vagy képtelenen /sok esetben valóságosan is/ megvesszőzték, megcsapták, hogy halálukig emlékezzenek a határ nevezetes pontjára. Természetes határjelek lehetnek: folyó vagy állóvíz, /vidékünkön bőséggel volt ilyen, erek, fokok, tavakká szélesedett lefűzött holtágak/, erdőfoltok, facsoportok, nádas, „hagyásfák”, jellegzetes növésű fák /pl. „ikerfa”/. Mesterséges határjelek lehetnek régi korok sáncjai, árkok, ekével húzott barázdák, csóvák, /levert karóra kötött széna, vagy szalmacsomó/, hancsikok /kisebb földhányások/, halmok. Vegyes jellegűnek vehető pl. élőfákba vésett jelek /kereszt, félhold/, bevett vasszeg, halom tetejibe rakott kőcsomó, vagy beleásott tégladara-

bok, fazik, nyílhegy, vagy felállított fatábla. Jászok, kunok határhalmokra derékig beásott „hazai viseletű” fából készült szobrokat – un. „kunkép, jászkép,- állítottak. Számos helyen ültettek kőkenyebokor sávot is s bizony ebből még sok helyen látni maradványokat régi határok mentén. Határhalmokban rendszeresen előkerülnek régészeti leletek; kézi malom kövek, feliratos kötőredékek, közeli elpusztult középkori templomok faragott kövei. Hogy mennyire fontos jogi aktus volt a határok kijelölése, határjelek karbantartása századokon keresztül, itt van rá egy gyomai példa 1814-ből; „Bíróválasztás után, mihelyest az üdö engedi, a mult esztendő bírja számosabb lakosokkal a határ széltre kimegyen, és minden határdombokat azoknak megnevezésével és a mappába leendő kimutatásával az új bírónak és tanácsnak megmutatja és resignálja /ellenjegyzil/, mely határokat az új bíró ilyenképpen általvén, azokat maga személyesen, vagy aztanácsból kiküldendő deputások által számosabb lakosok jelenlétkbe gyakran, legalább minden három hónapban egyszer eljárja és megvizsgálja, és az eléfordult változásokról s tapasztaltakról az illető uradalmi tisztnak jelentést tégyen.”

Mint már említettem sok esetben sülvölvény fiúgyermekeknek az „emlékezett hátuljokra verték.”

1620-ban Békés és Doboz közötti határjárás alkalmával erről így vallott az akkor 54 esztendő Sáros Tamás dobozi tanú; „Annak utána mind a két helyből ugyan sokan voltanak az öregrendű Emberek, ifjú Emberek is, én is köztük voltam... Kosdér Szigettyénél engemet megragadának, s egy Rekettye vesszővel egy Márkus Pál nevű Ember engemet erősen megvere, és meghagyák az Öreg Emberek, hogy megemlékezem róla,.../ti. a határról/.”

„Szeghalmi és Csökmői határjárásnál” meg 1797-ben történt; „Vida András és Tanút pofon ütötte mondván, ne ecsém,

ezt azért cselekedtem vólt, hogy jövendőben is emlékezzék arról, hogy ez az hármás határ egyik Csökmei, második Tordai, és az harmadik Szeghalmi”.

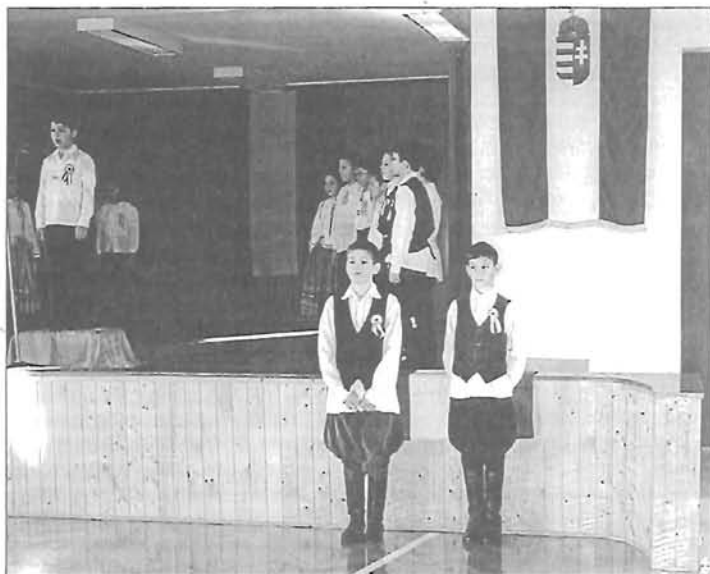
1755-ben Szekeres ferenc 54 esztendővel előtte Ványán volt gulyásbojtár. Az egyik határhalmomba a ványaiak pénzt ástak jelül, de azt már „szíjjel hányták, Ványáról Ladányba, Ladányból Ványára jövet-menet a mindenkor lakadalmas menet ennél a szíjjelhalt halomnál megállott és ott ittak táncoltak mondván; ez az igaz határ Ványa és Ladány között”

„Határrúl való Inquisitio

Békés megye és Túr között 1722-ben”. Harmadik tanú Száraz János 60 esztendő téri lakos bizonyosan tudja, melyet az őcsödiek halásztak és halásznak „Lajt foknak neveztetik, mely is a Körösből szakad ki. A tanú és többi túri lakosok is bizonyosan tudják, hogy az „igaz túri határ és annak előtte az midőn az Szarvasi Török Aga az Kovács Laponyagi földet búzával be vettette volna, s midőn már keresztben volna, az fent említett török Aga basája neki hajtván mindennemű marháját összerontotta Túron lakó Varga Gáspár, Szűcs Mihályal, Szarvasi Török Aga30 darab marháját behajtotta Szarvasra /Túr szultáni khász város volt/. Fentnevezett gulyások mentek Szarvasra marháikat követelni. Az Aga Körösmellyéki öreg embereket mindenfelől behivatván és megeskütték kemény hittel Félhalmi Hévvízi Jánost, Egei lakos Berde Jánost, Gyomán lakos Kecskeméti Mihályt, Endrődön lakos Csamai Istvánt, Halásztelen lakos Répás Jánost, Szt. Andráson lakos Fél Istvánt, mivel Szarvasi Török Aga előtt egyenlő hittel mindnyájan Túri határnak vallották lenni, az Varga Gáspár marháját minden kár nélkül visszabocsájtotta, s azután azon földeket is visszabocsátván szarvasi török azt sohasem szántatta.”

Cs. Szabó István

Március 15. megünneplése a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola színpadán

Gyomaendrődi ki kicsoda

Április végén lát napvilágot a Gyomaendrődi ki kicsoda. A kiadványt az április 23-24-iki rendezvények idején kezdik árusítani a Honismereti Egyesület és a Szülőföld Baráti Kör tagjai. Ezt követően a település két könyvtárában két héten keresztül megvásárolható. (1900 Ft) Aki előzetesen jelezte vásárlási igényét, annak biztosítjuk a megfelelő példányszámot. Az a kérésünk, hogy ha teheti, vegye át a jelzett helyeken.

A lexikon két év alatt készült el az a két egyesület tagjai, illetve azok barátai - 54 ember - munkája révén. A nyomdai költséget városunk önkormányzata vállalta.

A kiadvány együtt sorolja fel a gyomai és az endrődi embereket a nevek szerinti betűrendben. Időhatár: a XX. század volt, ennél korábból akkor közlünk adatokat, ha azok település-történeti szinten fontosak (Wodianer család pl.)

Ki került be?

Bárki, akinek az életpályája a kenyérkereseten túl egy kicsit arról is szól, hogy fontos neki a szülőhely. A lexikon terveit és kereteit szerkesztőségünk meghirdette a három helyi újságban, kérjük a segítséget. Arra számítottunk, hogy javaslatokat kapunk, hiszen a szerkesztőknek is véges az ismeretségi köre, illetve segítene nekünk a kutatásban. A bekerülés ingyenes volt és önkéntes. Mindenki annyit közölt saját adataiból, amennyit akart. Amikor elkészült az emberekről a szócikk, azt visszaküldtük elolvasásra és jóváhagyásra. Úgy gondoljuk, mindenkivel korrek volt a munkakapcsolatunk. Engedjék meg, hogy ezúton is megköszönjük az együttműködést a lexikonban szereplő barátainknak.

Gyomaendrődi lexikon, tehát a helyhez kötődés volt a kiindulópont. Attól, persze, még endrődi vagy gyomai valaki, ha mondjuk a gyulai kórházban született (1997-től, mint tudjuk, senki nem szülehet Gyomaendrődön, mert megszűnt a szülőotthon). Akkor is gyomaendrődi valaki, ha máshonnan jött, de az élete jelentős részét itt éli, velünk, ebben a közösségben.

I. A század első feléből - lehetőség szerint - összegyűjtöttünk mindenkit, aki a ma élőkre hatással volt, emlékeznek rájuk az emberek, valamint maradandót kaptunk tőlük. Néhány példa: olvashatunk a Gyomai újságot szerkesztő, de sok másban is kiváló Wagner családról a két gyomai patikus családról (Mácz, Máday), a Legeza családról, Kovács Lajos főpostamester-ről. A későbbi időkből olvashatunk Rác Lajos bácsi és Vaszkó Mihály bácsi gazdálkodókról, Homoki József kereskedőről, Vincze doktor úrról, Bartha doktor úrról, Timár Sándorról és Uhrin Nándorról, a két endrődi orvosról, Pajor Gyula igazgatóról, Szász Lajosné Ilonka néni tanítónőről, Szabó Ernő tanárról, és még sok-sok, az utókor által tisztelt emberről.

II. Elszármazott barátaink közül azokat kerestük meg, akiknek volt valamilyen publikációjuk vagy önálló kiállításuk, felvette őket más lexikon, tehát az átlagnál jelentősebb az életpályájuk. Nagyon figyeltünk sikeres fiataljainkra: Timár Judit, Béres Marika, Csaba Gábor, Kiszely Zoli, Szujó Zoli, G. Fekete Éva, Frankó Tünde, Nagy Erika, Gyuricza Csaba, Solymosi János, Tamás, Marika, a Juhász-lányok, és még sorolhatnánk, szerencsére (a lexikonban soroljuk is). Az idősebb, országos hírélszármazottakat is felmentük kiadványunkba, egyrészt mert szeretnénk velük büszkélkedni. Látjuk majd a

maga teljességében, hogy milyen sok csillagot: író, költő, művész, tudóst, sportolót adott szülőhelyünk az ország egére. Lélekmelengető érzés. Egyébként róluk is igyekeztünk közreadni olyan adatot, a szülőhelyhez kötődő élményt, aminek más lexikonokban nincs jelentősége, de nekünk nagyon fontos.

III. A ma is itthon élőknél csak a rend kedvéért osztottuk szét az anyagot gyomaiakra és endrődiekre, ezt tulajdonképpen nem is lehetett tartani. Ezen belül foglalkozás szerint igyekeztük a ma élőket felvenni. A szerzőkódásban jelentőseket - Sárhegyi Bandi bácsit, Madarász Laci bácsit, Csoma Antalt -, a vállalkozóinkat lehetőség szerint teljes mértékben. Rájuk nagyon odafigyeltünk, hiszen szülőhelyünk jövője talán elsősorban az ő kezükben van. Az egyik vállalkozó el is mondja, hogy „Nagyon jó érzés, nagy boldogság, amikor munkahelyet tudunk adni az embereknek.” A kereskedelemről, az üzleti életből is: Tanai Ferencet, Róza Vendelét és még sok mást megkerestünk. Felvettünk a vasutasok közül is néhányat, cipészt, ácsot, asztalos, halászt stb. Azt reméljük, hogy azok, akik nem kerültek be, de jog szerint ott lenne a helyük, nem sértettséget éreznek majd, hanem azt látják, hogy az ő foglalkozásukból is bekerültek néhányan az idősebbek közül. Felvettük kedves tanárainkat: Hunyáné Erzsikét, Balog Bálintot, Darvas Tibor bácsit, Ronyec Palit, Hornok Lajost, Csüllög Ferencet, mindenki Tóni bácsiját és másokat. Megtaláljuk a lexikonban orvosainkat, felvettük az egészségügy dolgozóit, művészeinket, amatőr művészeinket. Az olvasgatás idejére visszatérnek hozzánk: Hévvízi tanár úr, Koós Feri, Putnoki Elemér, Gyetvainé Búza Terike, Dombi Béláné, Bela Józsa Kinából és mások.

Előfordult, hogy a közléshez a legalkalmasabbnak látszott, ha a családot, a családtagokat nem a saját nevükön, a lexikonban esetleg szét-szóródva közöljük, hanem együtt. Így maradt együtt a Timár család [Timár Mihály tanító úr családja], a Honti család, a Bolehovszky család, és más családok.

Senkit nem minősítettünk; adatokat közlünk. Az adatok végén van egy vastagon szedett nagy e betű [E.: =egyéb], itt írjuk le, ha az illetőnek saját, a szülőhelyéhez kapcsolódó élménye, közlendője van. Sokan írtak ilyet, szíves figyelmükbe ajánljuk az idézőjelbe tett közléseket.

Sokan közölték a párt-hovatartozásukat - mi kihagytuk az adatokból. Úgy gondoljuk, ez is, mint a vallási hovatartozás, magánügy.

Reméljük, érdekes lesz a kiadvány a szülőhelyünk történelmére iránt érdeklődők részére is. Gyoma és Endrőd személynévvel kapcsolatban érdekes adatokat, új kutatási eredményt közlünk, jelezzük a nemesi családokat, a Holler családot, a Kollmann családot, írunk a Bethlenekről, a Csuda családról és még sok közös ismerősünkről: - Vidovszky Béláról, Corini Margitról, Pásztor Jánosról, Kis Bálintról, Kató Józseftről.

Most, amikor a kötet elkészült, csak meghatottan tudunk szólni mind az ötvennégy munkatársunkról. A két egyesület minden tagja, és a hozzánk tartozó barátaink is ingyen dolgoztak. Az alakuló ülésen megbeszéltük, ki milyen munkaterületet vállal el. Semmit nem tehetünk volna, ha akár mindenki ott hagyott volna bennünket, megmondtuk, hogy pénz nem jár a munkáért. De nem így történt, csupán néhányan maradtak le, és, szerencsére, jöttek újak a helyükbe. Elmentünk Békéscsabára, Gyulára és Pestre kutatni a levéltárakba - saját pénzből, sa-

ját időből -, annyit telefonáltunk a saját telefonszámlánk rovására, amennyit akartunk, rengeteg gépetünk, adatokat egyeztetünk, levelezünk, E-mail-eztünk. Az egyik idő, vezető védőnő sorra járta volt munkatársait. A napokban mondogatta: milyen jó, hogy ezt tavaly megcsinálta, az idén már nem bírta volna. Szép volt így együtt dolgozni. Úgy tapasztaltuk, mostanra sem kopott el a szó: szülőföld szeretete.

A kiadvány eladásából származó bevételt fele-fele arányban elosztjuk a két egyesület között, ez rákerül mindkét egyesület számlájára, és újabb helytörténeti célokat szolgál majd, amiről a tagok döntenek.

**

Írtuk mindezt a magunk örömeire, a gyomaendrődiek örömeire. Nem lesz országos jelentőségű kiadvány, nem is annak szántuk. Magunk miatt írtuk, egymásnak. Ez a kiadvány arra biztat bennünket, hogy „magasságokra” függeszteld tekintetünket végre fordítsuk egymás felé, nézzünk körül saját környezetünkben. Ne csak a máshonnan jött ötleteket, eszméket figyeljük. Úgy tűnik, egyre inkább a „segíts magadon, az Isten is megsegít!”-korszak következik ránk. Akkor nézzünk jobban körül saját szülőhelyünkön. Ne fújjon már el minket se a nyugati, se a keleti szél.

Közismert a tény: míg 1930-ban 14000 ember élt Endrődön, ma nem sokkal több, mint 5000. A munka során szembe találtunk egy jelenséggel, ami eléggé tipikus, és az elvándorlással összefügg. Az elszármazottak közül, még itthon, sok családot ért igazságtalanság. Emiatt sokan gondolnak fájdalommal, sőt haraggal Gyomára és Endrődre; voltak olyanok, akik nem is közöltek adatokat nekünk emiatt. Ezt meg lehet érteni, de nem lehet vele egyetérteni. A szülőhelyünk olyan, mint az édesanya, ő örülne a legjobban, ha mi mindig csak boldogok lehetnénk. Az egyes családokat ért bántások a szülőhelyünket is megviselik, lásd a fenti adatot! A szülőhely nemcsak az az időszak, amire rossz visszagondolni, a szülőhely egy *folymat*. Bennünk vannak a középkorban itt élt endrődi nemes családok, bennünk van a harc a megélhetésért, a csendőrsortüz, bennünk vannak a póhalmi honfoglalók, akik már akkor, onnan, a tanyáról két országgyűlési képviselőt juttattak be a parlamentbe, és magas szintű kulturális életet éltek. Bennünk vannak a gyomai gazdák, akik már akkor kiváló „vállalkozók” voltak, amikor ezt a szót még nem is ismerték, felépítettek gyönyörű polgári jellegű házaikat, amelyek máig meghatározzák Gyoma arculatát. Bennünk vannak a Knerek, akik már évtizedekkel ezelőtt idehozták nekünk Európát. És persze, bennünk vannak a bántások is. Ezek, együtt, alapvető jellemvonásainkat adják. És hová mehetnénk sajátmagunk elől?

Jó volna azt gondolni, hogy ezzel nincs vége munkának. Hogy majd egyszer az orvosi rendelők falára rákerülnek a régi orvosok fényképpel, rövid életrajzzal, vagy az iskolák falára a régen-volt pedagógusok. A sportszarnok folyosóján is szépen elférne szülőhelyünk kiváló sportolójának képe, ez ragot is jelente, esetleg célt is a fiataloknak. Minden intézménynek fontos a saját múltja, az elődök szelleme. — Időt állóbbaknak kellene lennünk. Vigyázni kell a *folymatra*. Csak akkor becsülnék mások is minket, ha mi becsüljük saját magunkat, egymást. És van mire büszkédk lennünk; győződjünk meg erről a Gyomaendrődi ki kicsodában.

Dr. Szilágyi Ferencné,
Kovácsné Nagy Katalin
A könyv főszerkesztője

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Tények és trendek címmel tartottak oktatáspolitikai fórumot a Sapienta – EMTE csíkszeredai karai. A felkért előadók helyzetértékelést tartottak a felsőoktatási reform és a munkaerőpiac átalakulásának összefüggéseiről, a bolognai egyezmény előírásainak bevezetésével kapcsolatos teendőkről, a régió önkormányzatai, gazdasági szereplői és felsőoktatási intézményei stratégiai partnerségének lehetőségeiről. A székelyföldi régió legfontosabb kérdése napjainkban minden kétséget kizáróan a humán erőforrás-politika, szögezték le.

A térség adottságainak a hasznosítása, a népességet megtartó gazdasági fejlesztés, az európai integrációra való felkészülés sikere egyaránt függ attól, hogy a térség lakossága milyen szaktudással rendelkezik. A versenyképes szaktudás ma már egyre hangsúlyozottabban felsőfokú szaktudás, ennek megteremtésére a Székelyföldön kialakultak az intézményi keretek.

Ebben a helyzetben igen sok kérdés várt megválaszolásra, amelyre a hazai és magyarországi szakértők próbáltak választ adni. Beszéltek arról a paradigmaváltásról, ami világszerte végbemegy, és amelynek lényeges jege a globalizáció. Ezt a műsót Kötő József ügyvezető alelnök szerint nem kell szitokszónak tekinteni, nem kell semmit elébe állítani, mert akkor a bezárkózás, a lemaradás korszaka jöhet el. Kötő József egy másik műsót ajánlott: *glokalizáció*, aminek jelentése és lényege: a lokális értékek felértékelésével kombinálni a globalizációt. Elhangzott a figyelmeztetés, hogy jelenleg nincs szerves kapcsolat a munkaerőpiac és az egyetemi kínálat között, és sok a tennivaló, hogy a székelyföldi felsőoktatás a régiófejlesztés motorjává, a régió gazdasági fejlődését kiszolgáló humán erőforrás-képzésnek a műhelyévé váljon.

Az Országos Restitúciós Bizottság ülésén elvi döntés született a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium épületegyüttesének visszaadásáról. A Bethlen Gábor Kollégium nemcsak az erdélyi, de az egyetemes magyar kultúrának és örökségének is szerves része, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy 2003-ban a nagyenyedi kollégium legendás nevelőmunkája megkapta a Magyar Örökség Díját. Ugyanezen az ülésen döntöttek arról, hogy újabb 71 ingatlan kerül vissza jogos tulajdonosához, ebből 41 az erdélyi magyar történelmi egyházak tulajdonába.

A Magyarok Világszövetségének (MVSZ) népszavazására vonatkozó aláírásgyűjtését a magyar alkotmánybírók jóváhagyta. Mint ismeretes, az aláírásgyűjtés a kettős állampolgárságról szóló népszavazás kiírására vonatkozik.

Népességmozgalmi és asszimilációs tendenciákról tartott konferenciát az RMDSZ Ügyvezető Elnökségének Demográfiai Munkacsoportja. A szociológusok, nyelvészek, előadók arra a kérdésre keresték a választ, hogy mi az oka annak, hogy Erdélyből az elmúlt 14 év alatt 190 ezer ember ment ki külföldre. A demográfiai eredmények negatívak. A rossz születési arány, a kitelepedés, az asszimiláció okait fel kell tárni, és ezek ismeretében kell megoldást keresni amely munkába be kell vonni a civilszervezeteket és az egyházakat is.

Nyelvi nehézségekkel küzdenek a sorkatonai szolgálatukat töltő erdélyi magyar fiatalok. A román sajtó „marslakóként” mutatta be a románul nem tudó tízenyolc évet alig betöltő csíki, gyergyói székely legényeket.

Sepsiszentgyörgyön a prefektus sokallta a piros-fehér-zöld lobogókat a március 15-ei ünnepségeken, és kifogásolta még, hogy nem látta a román nemzeti jelképeket, mert véleménye szerint minden magyar lobogó mellett meg kellett volna jelennie egy románnak is...

Krakkói nyilatkozat az Unió bővítéséről és az Európai mezőgazdaságról

A Föld barátai Európa és a Föld barátai lengyelországi tagszervezete közösen rendezett meg a Heinrich Böll Alapítvány és a Holland Környezetvédelmi Minisztérium támogatásával Krakkóban egy konferenciát, 2003. november 7-én és 8-án „EU-csatlakozás és mezőgazdaság: az ember- és környezetbarát Közös Agrárpolitikáért” címmel.

A konferencia eredményeképpen megszületett a „Krakkói Nyilatkozat az Európai Unió bővítéséről és mezőgazdaságról” című dokumentum, amelyet eddig 38 európai ország több mint 180 civil szervezete irt alá. Az alábbiakban közre adjuk a nyilatkozat pontos szövegét.

Krakkói Nyilatkozat az Európai Unió bővítéséről és mezőgazdaságról

A Nyilatkozatot aláíró civilszervezetek kérik a 25 tagúra bővülő Európai Unió politikai vezetőit és a csatlakozó országok polgárait, hogy biztossítsák a következőket:

1. A csatlakozó országok vezetői tartsák szem előtt a fenntarthatóság elvét, illetve a helyi gazdaságok és az ott előállított élelmiszerek minőségét és sokféleségét a Közös Agrárpolitika bevezetése során, különös tekintettel arra, hogy:

a/ ismerjék fel az intenzív mezőgazdaság okozta károkat (nem biztonságos és egészségtelen élelmiszerek, a környezet állapotának romlása, a helyi gazdaságok hanyatlása és az egykor nagy hasznot hozó kisgazdaságok elnéptelenedése),

b/ fordítsák vidékfejlesztési forrásaikat teljes egészében környezetbarát mezőgazdasági termelésre és a vidéki gazdaságok a fenntarthatóság elvének megfelelő szempontú fejlesztésére, ideértve a megfelelő bánásmóddal előállított állati termékeket is.

2. A 25 tagúra bővülő Unió vezetői kezdjenek tárgyalásokat a Közös Agrárpolitika radikális reformjáról, amely elősegíti a fenntarthatóság elvének érvényesülését, a gazdálkodás és az előállított élelmiszerek minőségének és sokféleségének megőrzését, illetve amely:

a/ jutalmazza a fenntartható mezőgazdaságot, és az állati termék előállítását, illetve megőrzi a természetbarát termelési módszereket,

b/ erősíti a szabályok, és az un.” keresztirányú megfelelés” érvényesülését környezetvédelmi, egészségügyi és jóléti szempontok alapján -, és ezen keresztül korlátozza a környezetkárosító növényvédőszeres, a mesterséges anyagok és a genetikailag módosított szervezetek alkalmazását a mezőgazdaságban, élelmiszeriparban,

c/ a vidékfejlesztési alapokat megelőzve elősegíti a tápláléklánc lokalizációját, a sokféle foglalkoztatási lehetőséget teremtő gazdálkodószektor kialakulását, a vidéki gazdaságok fenntarthatóvá tételét és a környezetbarát gazdálkodást és az állati jólétnek megfelelő bánásmódot,

d/ tisztességes kereskedelmi gyakorlatot biztosít az élelmiszertermelésben és elosztásban az erőteljesebb versenypolitika végrehajtásán keresztül,

e/ megszünteti a közvetlen és közvetett exporttámogatásokat, intézményes feleslegtermelést és nem téveszti szem elől a fejlődő országok gazdasági érdekeit,

f/ szorgalmazza a világkereskedelmi gyakorlat reformját a tisztességes és fenntartható agrárkereskedelem előmozdítása érdekében, amely figyelembe veszi a fejlődő országok lakosságának, társadalmának érdekeit.

3. A kereskedők - beleértve a szupermarketeket, nagykereskedőket, kisebb üzleteket és piacok az -, illetve étkezéstést végzők, például korházak, iskolák, hivatalok tegyenek lépéseket a biztonságos fogyasztás előmozdítása érdekében és védjék a fogyasztók választási lehetőségeihez való jogát azzal, hogy:

a/ prioritásként kezelik a fenntarthatóságnak megfelelő mezőgazdasági eljárásokkal előállított, különösen a növényvédőszerektől, mesterséges anyagoktól és genetikailag módosított szervezetektől mentes termékeket (pl. biotermékek),

b/ helyi fajtákat használnak, szorgalmazzák a termékek külső megjelenésére vonatkozó szabványok enyhítését (amely sok esetben, előnyben részesíti a dekoratív, ám magas vegyi anyag-felhasználással előállított termékeket), továbbá az „élelmiszer-kilométerek” – az előállítás és a fogyasztás közötti távolság csökkentését,

c/ tájékoztassák a vásárlókat arról, hogy hol állították elő a terméket,

d/ fizessenek tisztességes árat a gazdáknak a termékeikért és biztosítsák, hogy nem támasztnak velük szemben indokolatlan igényt árai csökkentése érdekében,

4. Ösztönözzék a vásárlókat, hogy óvják meg környezetüket és biztossítsanak megfelelő bánásmódot az állatok számára, támogassák a fenntartható gazdálkodást és étkezzenek egészségesen, azáltal, hogy:

a/ helyben termelt, organikus (szerves) idegyntermékeket vásárolnak,

b/ több friss gyümölcsöt, zöldséget és kevesebb feldolgozott ételt fogyasztanak,

c/ kevesebb, de jobb minőségű organikus előállított húst fogyasztanak,

d/ független élelmiszerkereskedőnél, pl. a termelők piacán vásárolnak,

e/ tisztességesen előállított termékeket vásárolnak.

Forrás: EU-Integráció Környezetpolitika és környezetvédelem 2004-januári Hírlevele. Közreadta: Dr. Gircz Katalin

Evangélikus Oldal

„Mit kerestek a holtak között az élőt?”

Lukács evangéliuma 24,5

Kedves Olvasó!

Három, nagyon tanácstalan asszonyhoz hangzik el ez a költői kérdés, az első Húsvét hajnalán, egy sziklasír előtt. Oda igyekeznek, hogy megadják a végtisztességet egy szeretettüknek, majd tanácstalanul álnak a váratlan fordulat előtt. A sír üres, a test sehol. (Lk 24, 1-12)

Jézus feltámadásának örömhíre abba világba érkezik, és ott szóval meg hatalmas erővel, ahol tehetetlenség, erőtlenség, rezignáció és értetlenség fogadja. Jézust nem kereshetjük a holtak között. Nem az elmúlt idő kategóriájába tartozik, nem egy letűnt kor eszménye, nem egy régi hagyomány szükséges figurája. Jézus él, mert feltámadt, mert nem volt ott a holtak között, nem volt ott a sírban. Nem volt az asszonyoknak kit bebalzsamozniuk, mert nem volt holttest.

Az a változás, ami akkor végbement az asszonyokban és a tanítványokban – és azóta emberek millióiban – most itt áll előttünk is lehetőségként. Ez a lehetőség azt jelenti, hogy az örömhírbe belekapaszkodó ember megtapasztalhatja a saját életének ébredését és életének megújulását Jézus Krisztus erejével. Aki rá tud még csodálkozni az élet szépségére és lehetőségeire, és el tud még töprengeni az élet fogás kérdéseiről, az most megtalálhatja húsvét örömet és belső energiáját.

A húsvéti hit számára épp az a legdöntőbb változás, hogy a gyengék, a megfáradtak, a beletörődöttek és a küzdelemre képtelenek látszólag épülnek fel és indulnak el Krisztus erejével. Jó Sándor írja le így: „A tanítványok is olyan nehezen jöttek rá arra a boldog valóságra, hogy Jézus föltámadott. Annyira megülte a lelküket a szomorúság, a kétségbeesés, hogy nem fért bele a lelkükbe a szomorúság miatt a nagy örömhír! Csak lassan tudta kiszorítani az örömhír lelkükből a szomorúságot, de amikor föleszméltek, hogy miről is van szó: akkor azután örvendeztek.”

Mi, a Jézusról szóló örömhír mai címzettjei is átélhetjük azt, hogy az életéről szóló húsvéti evangélium kiszorítja lelkünkben mindazt, ami annyira makacsul és keményen eltölti. Aki meghallotta és átélte a húsvéti örömhír neki is szóló üzenetét, az többé már nem járhat-kelhet úgy, mint akinek nincs reménye az életében. Mennyire szeretnénk a hétköznapi terheinket egyszer letenni. Mennyire szeretnénk felszabadultan, örömmel élni, erővel és reménységgel leküzdeni azt, ami előttünk áll az életben. Miért gondoljuk azt, hogy divatos újdonságokban könnyebben találunk megoldást, mint Jézus feltámadásában? Hát nem a halál, az elmúlás az, ami legnagyobb ellenségként létezik az életünkben?

Mára a keresztény hit egy lett a vallások piacán. Sok újdonság kínál receptet az életre, a jövő kifürkészésére, sorsunk megismerésére. De azt a benső, mélyen meghúzódó félelmet a haláltól, az örök elmúlástól, az odavezető úttól csak az tudja legyőzni, aki maga is megjárta ezeket a mélységeket, és első feltámadottként hirdeti, hogy Isten értünk győzte le a bűn és a halál hatalmát.

Krisztus feltámadása azt hirdeti nekünk is, hogy lezárult és befejeződött a régi, elmúlt a fájdalom, megtört a halál uralma, az élet győzelmében, a Feltámadott győzelmében élünk. A húsvéti örömhír közénk és a halál közé olyan távolságot teremtett, amely többé nem szüntethető meg saját halálunkban sem; mert Isten áll ott és ő vezet bennünket.

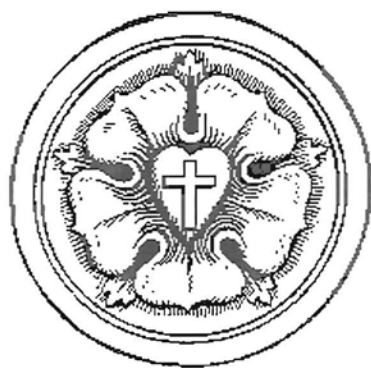
A Jézus sírjához balzsamokkal vonuló asszonyokkal és az értetlenül álló tanítványokkal együtt elmondhatjuk a magunk hitvallását

is: bizony nehéz a feltámadás üzenetét elfogadni. Nehéz azoknak, akik Isten csodáját nem bírják „befogni” a világképükbe. Nehéz azoknak, akik minden mást elfogadnak gyógyírként, csak a keresztyénség által hirdetett szabadulást nem. És nehéz azoknak, akik sok-sok fájdalmat, betegséget, halált hordoznak magukban. Nehéz megérteni húsvét csodáját. Ezért kell a megértés mellé a rácsodálkozás eszközét is felhasználni. Hadd formálja Isten Szentlelke bennünk is azt a folyamatot, ami rezignált, csodát már nem váró, Jézust temető embereket is Krisztus-követőkké tett.

„Mit kerestek a holtak között az élőt? Nincs itt, hanem feltámadt. Emlékezzetek vissza, hogyan beszélt nektek, amikor még Galileában volt: az Emberfiának bűnös emberek kezébe kell adnia és megfeszíttetnie, és a harmadik napon feltámadnia.”

Támadjon fel Krisztus a mi életünkben és hitünkben is. Történelem csoda velünk is, hogy nekünk is részünk lehessen az élet örömeiben, a megújulásban és új célok megtalálásában. Ébredjünk mi is a húsvéti hajnal örömeivel!

Horváth Olivér evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Biblióra:

csütörtök 15 órai kezdettel
Sorozatunk: A Tízparancsolat

Konfirmációi előkészítő

Általános iskola 7-8 osztály:
csütörtökön 16.30 órakor
15-17 éveseknek:
kedden 14.30 órakor

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Ünnepi alkalmaink:

Április 4. 9.00 órakor	Virágvasárnapi istentisztelet
Április 8. 16.00 órakor	Nagycsütörtök – Úrvacsorás istentisztelet
Április 9. 16.00 órakor	Nagypéntek – Passió-istentisztelet
Április 11. 9.00 órakor	Húsvét – Ünnepi istentisztelet, úrvacsorai alkalommal

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

DIÁKSPORT

Fedett pályás serdülő és gyermek verseny FORG-TECH KUPA

Március 13-án, Békéscsabán megyénk N.A.P. iskoláinak részvételével került megrendezésre a rangos atlétikai sport találkozó. A Rózsahégyi Kálmán Általános iskola 24 tanulója vett részt a rangos mezőnyben, ahol a legeredményesebbnek bizonyult iskolánk. 5 arany, 9 ezüst, és 15 bronz éremmel megvédjük tavalyi címünket. Ezen a versenyen avatták fel a versenyzőket az új szerelésüket (nadrág, póló, melegítő), amit az önkormányzati támogatásból vásároltak.

Aranyérmesek: Jónás Balázs, Gonda Márton, Gonda Barbara, Dógi Richárd (2)

Ezüstérmesek: Balázs Tímea, Szakálos Edina, Kurucz Éva, Németh Richárd, Farkasinszki Mariann(2), Farkasinszki Zita, Dógi Richárd (2)

Bronzérmesek: Demeter József, Pintér Nikolett, Burai Ildikó, Balázs Tímea, Vári Katalin, Dávid Imre, Szerető Zoltán, Balog István, Szakálos Edina, Kurucz Éva, Farkasinszki Mariann, Farkasinszki Zita, Jónás Balázs, Gonda Márton, Dógi Jenő.

Vaskán Gábor
Testnevelő tanár, atlétika szakedző

Szepesi Attila:

Sarkady Sándor:

VIRÁGMONDÓKA

GÓLYAHÍR

Hóvirág,
hőszőnyegen bújik át.

-Mi szél hozott, kis futár?
-Nem szél hozott, napsugár.

Ibolya,
sűrű erdők mosolya.

-Kedves gazdád ki lehet?
-Fűnevelő kikelet.

Kankalin,
fény a liget árnyain.

-S mi a jó hír, aranyom?
-Sárgulhat a kalapom!

Százsorszép,
virágozzál százszor még!

-Jó a hír, jó a hír,
Isten hozott, gólyahír!

T. Horváth Imre:

NÖVÖGETEK

Míg pici voltam,
din-den-den,
anyu bölcsibe
vitt engem.
Múltak az évek,
dan-dan-dan,
az óvodába
ballagtam.
Eljött az első
szeptember,
mely iskolába
hív engem.
Járnak az évek,
dan-dan-dán,
felnevök szépen
lassacskán..

Március 7-én a Gyomaendrői VSE (volt Barát-ság) Egyesület tisztújító közgyűlést tartott. A közgyűlésen megjelent 44 fő. Az egyesület tagjainak több mint 2/3-os többsége elnökké választotta Kovács Mihályt, elnök helyettesé Fülöp Zoltánt, Szurovecz Istvánnét titkárnak, és elnökség tagjaivá: Almási Gergelyt, Csikós Zoltánt, Fekécs Imrét, Feuerwerker Bélát, Hunya Pétert, Vass Ignácot.

A közgyűlés az Alapszabályt is módosította.

Nehezen indult az NB III a fociban. Március 7-én ismét a fociók a pálya.

III. 7. Túrkeve-Gyomaendrőd VSE: 0:1

A bajnokság 16 mérkőzését a szomszédos Túrkevével kezdtük. Az idő sem kedvezett. A hideg, szeles időben fiataljainktól a szerencse is elpártolt.

Már az első percben rosszul sikerült átadást a 16-oson belül elcsípte a vendégcsapat, és nem hibázott: 0:1.

Ettől kezdve kemény küzdelem folyt a pályán. Különösen a második félidőben nagy nyomás volt a keviék kapujára. Azonban az egyenlítés nem sikerült. A végeredmény maradt a 0:1.

13. Gyomaendrőd VSE 4 3 9 22-29. 15.

A Megyei I. o. mérkőzése a gyomai pálya használhatatlansága miatt elmaradt.

III. 14. Algyő-Gyomaendrőd VSE: 7:0

A táblázaton az élmezőnyhöz tartozó Algyő komoly játékerőt képviselt. A 10.percben Sebők az üresen maradt kapura lött:0:1 A 15. percben Csikós a saját kapujába lötte a gólt: 0:2. Fordulás után

SPORT

elfáradt csapatunk. A védők nem tudtak ellenállni a jól focizó Algyőieknek. Csak Séllei és Nagy dicsérhető a mieink közül.

13. Gyomaendrőd VSE 4 3 10 22-36 15

Gyoma FC-Békésszentandrás:3:1

A két jó képességű gárda izgalmas összecsapása megérdemelt hazai győzelmet hozott.

III. 21. Gyomaendrőd VSE-Monor: 2:2

150 néző. Játékvezető: Tóth.

Kiss, Csikós, Séllei, Tóth Cs., Litauszki - Hídvégi, Gál, Zsibrita, Nagy, - Osán, Beinschrót (Gál Z.)

A tabella 5. helyezette magabiztosan kezdett. A 13. percben egy hibás passzot Csóke szerzett meg, és 5 méterről hálóba vágta, 0:1.

25. perc: Gál beadását Beinschrót a lécs alá fejelte:1:1.

45. perc: A jobbról beadott labdát Kerepeszki közelről juttatta a hálóba, 1:2.

70. perc Osán húzott kapura. A vendégek középhátvédje a tizenhatoson belül felvágta. A megítélt büntetést Séllei lécs alá vágta, 2:2. A hazai csapat minden tagja dicséretet érdemel. Lelkesen és fáradhatatlanul küzdött, a jó erőt képviselő, a tabella 5. helyén lévő Monor ellen.

12. Gyomaendrőd VSE 4 4 10 24-38 16

Medgyesegyháza- Gyoma FC: 1:5

Gól: Szegedi hármast, Hunya kettőt lött. Jó: Toldi, Szegedi, Kovács

Megyei I. o.:2. Gyoma FC 12-5 38-17 36.

III. 28. Gyomaendrőd-Jamia: 2:2

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerüli sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Fiatalokról fiataloknak

Fülöp Zsófia a Kner Imre Gimnázium II. éves tanulója, a 2004-es Víz Világnapja pályázaton eredményesen vett részt az alábbi dolgozatával.

Szerkesztőségünk és olvasóink nevében szeretettel gratulálunk Zsófi, büszkék vagyunk Rád!

Az áradó folyó

Hömpölyög... mit hömpölyög!? Valóság rohan! Mintha attól félné, elkésik valahonnan. Ez még önmagában nem lenne rossz, és azt is el lehet viselni, hogy úgy zúg, mint egy meredek vizesés, de amilyen gátlástalanul átszakítja a partokat és mindent magával sodor... az már emberfeletti. Bármilyen útjába kerül, legyen az élő, vagy élettelen, válogatás nélkül magával rántja, magával húzza. A hullámok egyre csak magasabbra és magasabbra hágnak, a haragoszöld víz már habos és korántsem olyan tiszta, mint volt. Milyen is volt? Emlékszem vajon rá? Csendesen csörgedező, lassú folyású kis pataknak indult. Vize oly tiszta volt, mint a frissen lehullott fehér hó. Ahogy az apró kövek között folydogált, az maga volt a csintalan kecsesség. Elámult, bárki látta...

S milyen most? Össze sem lehet hasonlítani. Elveszett minden kecsessége, csillogása, sőt már nem is csintalan. Inkább gonosz és undok. S legfőképpen félelmetes. Senki sem bújhat el előle. Ő az ár most, ő az, aki parancsol. Ő az áradó folyó.

Az árteret már régen elárasztotta: a fák is meghajoltak előtte, ... persze ... nem volt más választásuk! Recsegve, ropogva dőltek bele a folyóba, a sodrásba, s magatehetetlenül ők is a pusztítás részeivé váltak. A zöldellő legelők, a nyájnak otthont adó rétek, mind-mind víz alá kerültek. Most jönne ki a pásztor s juhái! Most bögnének a tehének! De hiába! Amíg a víz vissza nem húzódik, itt életnek nyoma sem lesz. Itt sem és máshol sem...

A gát tövében egy aprócska falu fekszik. Takaros házai szinte teljesen egyformák, szűk utcái tiszták, az udvarok rendezettek. Mennyi boldog ember élhet itt! Most azonban a világot sem cserélnek velük. De nem ám! A boldogság most nem látszik rajtuk, az aggodalom azonban annál jobban. Az utcák kihaltak, a házak udvarán egy lélek sem járál, mégis nagy a szíva. Vajon honnan jöhet? Ekkor észreveszem, az egész falu a gátnál van. Gumicsizmás férfiak pakolják a homokzsákokat egymásra, s közben hol az emelkedő folyóra, hol egymásra tekintenek. Asszonyok is vannak ám, ők is segítenek, ők is erősítik a gátat. Nyakig sáros kisfiúk és kislányok rohagnak, de nem jövedvükben... nekik is feladatuk van. Mindenki dolgozik. Még a sánta öregasszony is kicsoszogott, s ha ő mással nem is, biztató szavakkal és imádsággal segít. Mindenki, ahogy tud. Hihetetlen, hogy a bajban mekkora az összetartás. Ha két ember haragosa egymásnak, hát most azok is inkább segítik egymást. Ők is tudják, ha széthúznak, csak a folyó kerülhet ki győztesen. Kell is az összetartás, hisz a földet már jó pár éve nem fenyegette árvíz, ha vesztély volt is, a mostanihoz mérve csekély.

A nap nyugovóra tér, de a falubelieknek ez most nem jelenti a nap végét. Csak most kezdődik igazán a harc. Harc az árvízzel a faluért, az emberekért. Hiszen mindkét fél ugyanaz

akarja: de míg a folyó jogtalanul, barbár módon tör a védőkre, addig a falusiak csak azt védik, ami az övék. A gát már jóval magasabb, mint egy pár órával ezelőtt volt, de hosszú lesz az éjszaka, s ki tudja, mi vár bárkire is ebben a bizonytalan helyzetben. Megmenekülnek-e? Vagy áttöri a folyó a gátat? Elviszi mindazt, mit ők kemény, fáradságos munkával felépítettek? Nem gondolnak arra, mi lesz majd a jövő héten. Lesz-e jövő hét?!

Eszükbe sem jut. Még az imádkozó öregasszony is csak azt kéri: „Istenem, Uram! Add, hogy ezt a mai estét kibírja a gát és az emberek! Add!” Mindenkihez ez a fontos, hiszen ha ma este nem jön át a víz, holnap reggel még erősebb és még magasabbá építhetik bástyájukat. Ha nem így lesz, akkor meg minek gondolkoz-

A VÍZ VILÁGNAPJA 2004

pályázaton való eredményes részvételt.

Körös-videki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
MHT Békés Megyei Területi Szervezete
Vásárhelyi Pál Műszaki Szakközépiskola

nának a jövő héten. Sokan közülük már nem is gondolkoznak. Csak dolgoznak, s magukban mondják: „Nem jöhet át! Nem fog, nem lehet!”

Már teljesen sötét van, ám csillag nincs az égen. Felhős. Csak egy kicsi folt tiszta az égen, ott pedig a hold süt át, megvilágítva maga körül a felhőfoszlányokat. Gyönyörű! De erre most senki sem figyel.

Egy férfi mászik fel a zsákok tetejére. Kémeleli a gát tövét, s az előtte még csak lassan hullámszó folyót. Mereszti a szemét, majd gyorsan visszamászik társaihoz, s sűg nekik valamit. Bölögnai kezdene, s az egyikük odaballag a csoportban álló nőkhöz és gyerekekhez. Lassan kezd el beszélni hozzájuk, nyugalmat erőltetve hangjába. Mondandója végén a csoport tagjai fejüket rázzák, ijedten tekintenek egymásra, majd sikongatnak. A férfi próbálja nyugtatgatni őket, persze ez nem sikerül neki. Majd többen is odalépnek hozzájuk, átölelik őket, és végül a csapat elindul a házak felé. Egy-két fős csoportokra oszlanak, és mindenki szalad saját kis portájához. Az összekészített csomagokat helyezik biztonságo-

sabb helyre, és várják a segítséget. Reménykednek, de tudják, ha jön a víz, sietniük kell. A férfiak szomorúan bámulnak utánuk.

Ekkor furcsa morajlás hangzik föl az éjszaka csendjében. Félelmetes, zúgolódó morajlás, mintha egy hadsereg közeledne a gát felé. S ami közeledik, az föl is ér egy hadsereggel... sőt... rosszabb. A férfiak már nem állnak a gáton, leültek a tövébe s várnak. A hang egyre erősebb és erősebb lesz, igen... jön a folyó... Ha a védők felállnának, látnák, hogy az ár olyan sebesen jön, annyi hordalékkal, olyan mérgesen és akkora erővel, hogy képes elpusztítani nemcsak ezt, de a következő falvakat is. Összeszorított fogakkal húzzák meg magukat a gát tövében. Feladták, miért? Nem, ők nem adták fel, csak belátták, hogy nem tehetnek semmit. Rakhatnának még zsákokat, de mi értelme lenne? Jól tudják, a folyó az úr. Az a hömpölyögő ördög, igen, ő parancsol. Vágtat feljűk, s ők még csak meg sem kérdezhetik tőle, miért? Miért? Ekkor az áradó folyó átcsap a gáton, a hullámok elárasztanak mindent, s a gonosz zúg, rohan tovább...

Hirtelen hatalmas sötétség vesz körül. Éjfekete sötétség, de víz sehol. Hol vagyok? Mi ez? Mi... Tapogatózni kezdek. Megtalálom a villanykapcsolót, igen, ő parancsol. Kis lámpám fénye az egész szobát beragyogja: és víz még mindig nincsen sehol. Nagyot sóhajtok... csak álom volt! Csak egy álom. Pedig valóságosnak tűnt. A falu, a gát, az ár... örülök. Mosolygok. Holnap az lesz az első dolgom, hogy kisétálok a folyóhoz. Remélem, a mi folyónk sohasem lesz olyan gonosan zúgolódó, mint az álmombeli. Hiszen, ha egy folyó egyszer áradni kezd, nincs, aki megállítaná. Akkor ő az úr, ő az, aki parancsol. Ő, az áradó folyó.

Fülöp Zsófia

Gondolatok e pályázat olvasása után

Első gondolatom: Nem esik messze az alma a fájától – tarja a régi mondás, és milyen igaz! Zsófi nagyapja Fülöp Imre magyartanárom volt, sokunkat tanított meg a magyar nyelv tiszteletére, szeretetére, csodálatos jó tanár volt. Emlékét sok tanítványa örzi hálával és szeretettel. Köszönöm Zsófi, hogy emlékeztetett nagyapádra.

Zsófi édesanyja szintén magyartanárnő. Így Zsófi a génjeiben hordozza hál Istennek az örököt tehetséget. Biztos vagyok abban, hogy sokat hallunk még róla...

Másik gondolatom, hogy éppen 125 éve, március 12-én éjszaka Szeged város lakóit félrevert harangok zúgása verte fel álmukból. A Tisza valóban áttörte a gátat, néhány óra alatt előntötte a várost, 5723 házból mindössze 265 maradt meg... Sajnos ez nem volt álom, valóság volt.

Császárné Gyuricza Éva

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola igazgatója megköszöni a leendő elsőosztályosok szüleinek azt, hogy ezt az iskolát választották. Iskolánk a 21. század iskolája. Jól felszerelt, oktatásunk-nevelésünk fő irányadója a SZERETET. A tantervi követelmények maximális elsajátíttatása mellett igyekszünk tanulóinkban a keresztény értékeket kialakítani: másság elfogadása, segítség, tolerancia, felebaráti szeretet.

Brodalmi oldal

EURÓPA

Európa, te hűtlen anya,
már jöttünk aki átkozva vártad,
apánkat szidtdad, büszke szeretőd,
kényét és gögjét Ázsiának.

S mikor meglettünk, ellöktél magadtól,
de föltáplált és fölnevelt
a Sors. Kellettünk, ha nem is akartad
e legpoétább, legszebb gyermeked.

Vadonban hagyttál, farkasok tejét,
mének vérét s ittuk kancák tejét –
de templomokat s könyvet álmodnánk,
s ahogy ifjúvá serdült a legény

vándorbotot vett, járta tájaidat:
Párizs, Bologna, Heidelberg, Bécs –
a világban szerteszórt sírkövek
írták nagy álmát s nem szűnő hevét.

Rodostó és Darzsiling és a Brodway
S a párizsi emberrejtő Bakony –
Egy világot átjáró szomjúság,
Egy világot átfutó fájdalom!

-S te hűtlen voltál, mégis, te Anyánk!
És húgod is az ifjabb Európa,
e század mámoros szülőtte,
szent szerelmünk – a céda

Ő is bitang lett hozzánk. Áltatott,
ronggyá táncolt cipőjét hozzánk vágta.
A karunk kellett és a kardunk –
de szegénységünk rossz szagát nem állta.

Pedig érte volt minden: vér és könny –
óh Európa, Európa!
érted lettünk koldusok, rongyak, senkik –
és mégsem tudunk lemondani rólad.

Bár kifosztottál, útszélre vetettél,
megcsonkítottál: kolduson, vakon
téged imádunk. Fogadj karjaidba,
hadd élhessünk melletted szabadon

és emberül! –Az nem, nem, nem lehet,
hogy eltaszits, hogy olyan céda légy,
hogy azt szeresd csak, akinél a hír,
a hatalom és a csengő pénz!

Nálunk csak inség, rongy és –becsület,
és lángolás. A szívünk csupa vágy,
millió dal. Kórókból és a holtak
csontjaiból csinálunk furulyát,

hogy hűtlen füled csigájába zúgjuk,
öntsük, üvölsük üszkös bánatunk:
bár félrelöktél, vérbe taszítottál-
mégis mindig érted vágyakozunk!

S lesz még ünnepünk! Mert nem hallgatunk,
a dalt és átkot addig nem hagyjuk el,
míg két karod -a gyilkos és kegyetlen-
megbocsátó anyai szerelemben

újra édes melledre nem ölel

Szilágyi Ferenc (1955. I. 10.)

Ellenstrófa Ötven év múltán

Óh, Európa-anyánk, ezer éve a kebleden élünk
s védte karunk békéd, míg özönölt a pogány
városaid ellen, de mi védtük, állva a gáton,
fénylő templomaid, kertjeid, üzleteid - -
S vak Salamonként végtére te kettévágtad azt, ami egybe tiéd volt:
adva a zsarnoknak fél gyereked: Keleted.
Tengődtünk árván s beh anyátlan, állati sorban,
vonva igánk; s amikor lázada büszke szívünk
rabtartónk ellen: te megint csak el- kítaszítál!
És mégis tefeled vont s von örökre szívünk -
s hát most meg mit akarsz? Tizedáron venni a munkánk
drága gyümölcsét meg s vonni meg ősi jogunk
hogy dolgozhassunk Teneked, a közös európai Házban
egyenlő bérért - Mért ez a csúf „ki- tolás” !!
Mért későn jöttünk!! - De hisz éppen el Te taszítál
s így lettünk késő, árva, szegény rokonok;
jó ezer éve vagyunk, noha édes magzatid immár:
hát ne különböztess meg: bűneid így ne tetézd!
Vajh, új isteneid : a pogány Baál, Mammon , a Pénz-Úr
s a Bank diktál így ? Óh, nem ez őrdögi fény
volt, ami vont a szívünk vágyait Tefeled sóvárgva, epedve:
mennyei tiszta Sugár téged, amely vezetett
hajdan, és nem Baál, az arany, mely vért szül, s pénzt fial egyre
s hitvány zsoldja sodor Sodoma sorsa felé...
-Jobbítsd meg magadat, mert mink, hordván az Ábeli bélyeg
izzó sebhelyeit: így, csakis így követünk!

Szilágyi Ferenc

Ízes ízek

április

Töportós pogácsa

Hozzávalók: 80 dkg liszt, 3 dkg zsír, 3 dkg élesztő, 3 dkg só, 2 dl tej, 40 dkg töportó, 1 dkg bors, a kenéshez 1 tojás.

A lisztet összedörzsöljük a zsírral, a tejben futtatott élesztővel. A lágy tésztát egy órán át pihentetjük, majd nyújtódeszkán kinyújtjuk. Elkenünk a tetején 10 dkg töportót, megszórjuk borsal. Összehajtogatjuk a tészta lapot és kinyújtjuk nyújtófával. Félóránként háromszor megismételjük ezt a kenést és kinyújtást. Tetejét késsel bevagdossuk. Kiszaggatjuk, tojással megkenjük és kisütjük.

Seidl Ambrus

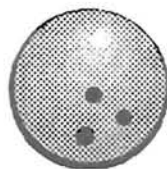
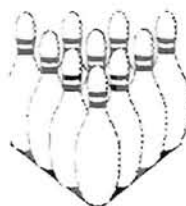
Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PÉTRÓCZKI HUNYAD ÁRON
növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Pavilon Fogyadó

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

*Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények*

*Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek*

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előgyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

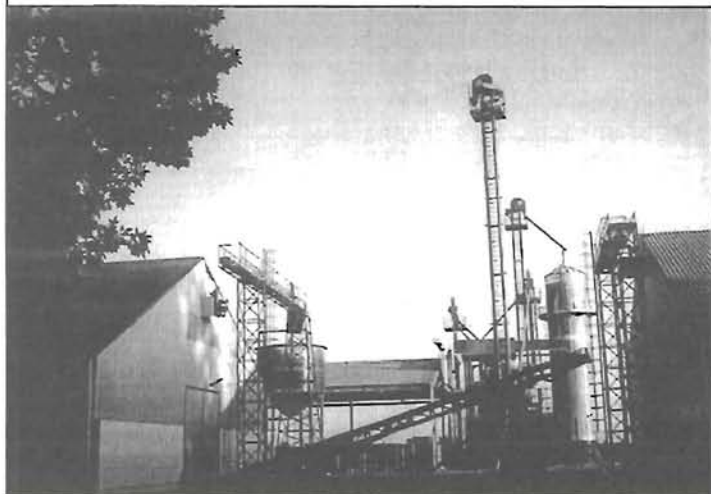
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

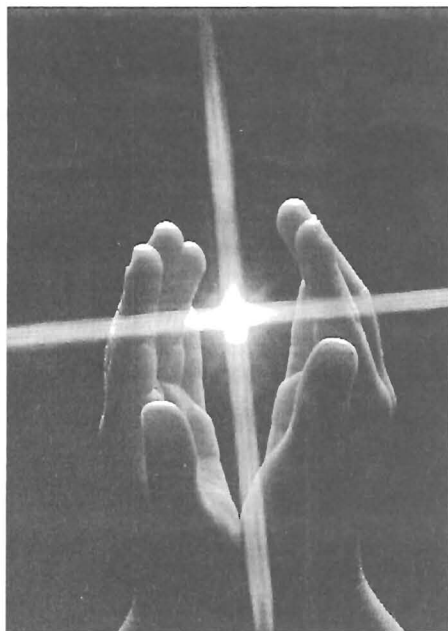
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem milnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csudésan még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BINGES BOLDIZSÁR, gyomaendrői lakos, március 7-én 81 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolja: családja.

GREGUS JÓZSEFNÉ DÓGI ESZTER volt Gyomaendrői lakos március 7-én, 77

éves korában az örökkévalóság honába költözött. Gyászolja a családja.

NÁDASDI IMRE aki a Fazekasi úton lakott, március 8-án 42 éves korában váratlanul befejezte földi pályáját, elköltözött az élők sorából. Gyászolják: édesanyja és kisfia.

SZMOLA MÁTYÁS hunyai születésű, budapesti lakos, 73 éves korában hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, leánya, veje, unokái, testvérei és azok családja, ismerősei.

TÍMÁR IMRÉNÉ Hornok Eszter, aki a Blaha úton élt, március 19-én 91 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének, rövid betegség után. Gyászolják: rokonai, ápolói, ismerősei.

Az endrői katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrői plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Üzenet Kiskatónak

Elmentél tőlünk. Ott már vártak,
hogy kedves szavaid hallgassák,
melyek a földi életünket
valósággá, széppé formálták.

Madarak vidám énekével
felfrissítsd régi emléküket.
Törpék, varázslók, mesehősök
csodás tetteit mondd el nekik!

A szeretet csodákat művel
békét, boldogságot áraszt,
tedd még szebbé a Mennysországot,
hited el a mesés csodákat.

Köszönjük csodás szived, lelked,
mely hazatalált az Atyánál.
Légy védangyaluk, patronájuk
az ifjaknak az Egek Uránál.

Megyünk mi is, kérjük, hogy várjál
akik szerettünk meggyünk utánad,
magunk előtt küldjük követnek
könyörgő, s kérő szent imánkat.

Márton Gábor

Fényképalbum

jobb oldali kép: húsvéti locsolókodók az 1920-as években:
Hegedűs Elek és Gyuricza Gyula

GAZDAKALENDÁRIUM

SZENT GYÖRGY HAVA
Információ gazdálkodóknak

A kukoricabogár Gyomaendrődön

Az amerikai kukoricabogár/ *Diabrotica virgifera virgifera*/ hírhedtté vált rovarfajához, a burgonyabogárhoz / *Leptinotarsa decemlineata*/ és az amerikai szövőlepkéhez / *Hyphantria cunea*/ hasonlóan szintén az Újvilágból származik. Az első egyedek Európában 1992. nyarán Belgrádban jelentek meg. A magyar növényvédelmi szervezet felkészült a károsító fogadására és 1995. június 30-án Mórahalom közelében megtalálták az első hazai példányt.

A kukorica Magyarország igen fontos növény. Jelentősége az Unióba lépésünket követően növekszik, ezért fontos ennek a veszélyes károsítónak a megismerése

Mit tudunk most a kukoricabogárról?

Kártétele:

Az amerikai kukoricabogár legfőbb tápnövénye a kukorica. A talajban élő lárvák a növény gyökerét rágiák, melynek hatására a növények eldőlnek. A megdőlő növény igyekszik tovább növekedni, minek következtében jellegzetes „S” alakot vesz fel. A gyökérvártétel a növény majdnem telje pusztulását okozhatja, ami jelentős termés kieséssel jár. A bogarak a bibét rágiák, mely kártétel hiányos termékenyülésben nyilvánul meg.

Életmódja:

A kukoricabogárnak évente egy nemzedéke van. A faj tojás alakban telel a talaj felső 15-20 cm-es rétegében. A petéből a lárvák május közepétől június közepéig kelnek ki, majd az imágók június közepén jelennek meg. A kifejlett bogár jól repül, de passzívan, pl. szállítójárműveken is jól terjed. A bogarak a talajba rakják tojásait.

Védekezés:

A kártevő előrejelzésén kell, hogy alapuljon, melyhez ragadós és szexferomon csapdákat alkalmazhatunk. A bogár többnyire az élőhelyén rakja le tojásait, ezért kerülni kell a monokultúrás termesztést. A kémiai védekezés a bogár ellen permetezéssel, míg a lárvák ellen csávázással és talajfertőtlenítéssel történik.

Mit nem tudunk még?

Természetesen sok mindent nem tudunk a kukoricabogárról, ami az ellenre való hatékony védelemhez szükséges. Az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezési Szervezetének (FAO) irányításával hét közép-európai országban folynak kutatások és képzések. A program keretében Komáromi Judit a gödöllői egyetem oktatója a gazdaképzés koordinátoraként segít a gyomaendrődi gazdáknak a kukoricabogár elleni küzdelemben. Az elmúlt évben is több alkalommal találkoztak a résztvevők és a program az idei évben is, folytatódik. A gazdák önállóan végeznek felvételezéseket, majd a kutatókkal közösen megvitatják az aktuális problémákat. Nem csak a kukoricabogarat figyelik, hanem a kukoricatermesztés teljes technológiáját vizsgálják.

A tél folyamán az Endrődi Gazdakör adott otthont a képzéseknek. Komáromi Judit a tápanyaggazdálkodásról, a gyapottok-bagolylepkéről és még számos kukoricával összefüggő kérdésről beszélt. Februárban az endrődi származású Dr. Gyuricza Csaba egyetemi docens előadását hallhatták a résztvevők a talajművelésről.

A program jellemzője még, hogy a gazdák aktívan közreműködnek: számolnak, vitatkoznak majd következtetéseiket, elmondják.

Várfi András

Fülöp Lajos feladatra vár

A Gazdakör nőtagjai

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

áprilisi ajánlataim:

- Tavaszi lemosó vegyszerek
- Kézi és háti permetezők
- Növényvédő szerek
- Tasakos vetőmagok
- Tavaszi virághagymák, virág magok
- Kukorica vetőmagok, Dekalb
- Kiskun, Martonvásári
- Műtrágyák, Tápanyagok
- Fóliák, műanyag kukák
- Esőruhák, gumicsizmák
- Zománczott kályhák
- Elektromos fűtő készülékek
- Kézi szerszámok, szegek
- Csavarok, zárok, lakatok
- Izzók, elemek
- Kutya, macska, madáreledel

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu